



Republica Moldova

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU
REGLEMENTARE ÎN ENERGETICĂ
SECRETARUL CONSILIULUI DE ADMINISTRAȚIE
Lupu Ilinca
CONFORM ORIGINALULUI

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică
ANRE

str. Alexandr Pușkin 52/A, MD 2005 Chișinău, Tel: 022 852 955, anre@anre.md, http://www.anre.md

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE
HOTĂRÂRE nr. 820
din 22 decembrie 2023
mun. Chișinău

**privind aprobarea Planului de dezvoltare al S.R.L. „Vestmoldtransgaz”
pentru anii 2023 - 2032**

În temeiul art. 9 alin. (5) lit. g) din Legea cu privire la energetică nr. 174 din 21.09.2017 (*Monitorul Oficial*, 2017, nr. 364 – 370/620), art. 7 alin. (1) lit. r) și art. 42 din Legea nr. 108 din 27.05.2016 cu privire la gazele naturale (*Monitorul Oficial*, 2016, nr. 193 – 203/415) în scopul asigurării fiabilității și continuității în aprovizionarea consumatorilor cu gaze naturale, urmare examinării Planului de dezvoltare al S.R.L. „Vestmoldtransgaz” pentru anii 2020 - 2029, Consiliul de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică,

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Planul de dezvoltare al S.R.L. „Vestmoldtransgaz” pentru anii 2023 – 2032 (se anexează).
2. S.R.L. „Vestmoldtransgaz” va publica pe pagina sa electronică Planul de dezvoltare aprobat.
3. Monitorizarea executării Planului de dezvoltare aprobat și informarea titularului de licență S.R.L. „Vestmoldtransgaz” cu prezenta Hotărâre se pune în sarcina Departamentului gaze naturale și energie termică.
4. Prezenta Hotărâre poate fi contestată la autoritatea emitentă în termen de 30 de zile de la notificarea acesteia.

Veaceslav UNTILA
Director general

Eugen CARPOV
Director

Violina ȘPAC
Director

Alexei TARAN
Director

Alexandru URȘU
Director

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU
REGLEMENTARE ÎN ENERGETICĂ
SECRETARUL
CONSILIULUI DE ADMINISTRAȚIE
Lupu Ilinca



PLANUL DE DEZVOLTARE AL „VESTMOLDTRANSGAZ” S.R.L. 2023-2032

REZUMAT

Planul de dezvoltare al „Vestmoldtransgaz” S.R.L., oferă soluții care să răspundă atât necesităților de alimentare în condiții de siguranță a diferitelor zone de consum din țară, cât și de creare a posibilităților de tranzitare a gazelor naturale prin sistemul de transport al Republicii Moldova.

**CHIȘINĂU
2023**

CUPRINS

1. PROFILUL SOCIETĂȚII	3
1.1. Descrierea Societății	3
2. DESCRIEREA INFRASTRUCTURII DE TRANSPORT AL GAZELOR NATURALE	4
2.1. Infrastructura existentă	4
2.1.1. Infrastructura „Vestmoldtransgaz” S.R.L.....	4
2.1.2. Infrastructura preluată în locațiune.....	5
2.2. Starea infrastructurii și gradul de uzură	5
2.3. Interconexiuni	10
2.4. Intervențiile efectuate	14
3. DIRECȚII DE DEZVOLTARE	15
3.1. Obiective țintă.....	15
3.2. Piața vizată.....	15
4. STRATEGIA DE DEZVOLTARE	16
5. PROIECTE DE INVESTIȚII ÎN INFRASTRUCTURA DE GAZE NATURALE ÎN URMĂTORII 10 ANI .	18
6. ESTIMAREA CAPACITĂȚILOR NECESARE PENTRU PROIECTELE INVESTIȚIONALE	28
6.1. Statistica consumului de gaze	28
6.2. Rezumat și previziuni pe termen scurt și mediu	30
7. MIJLOACELE ȘI INVESTIȚIILE NECESARE PENTRU REALIZAREA PLANULUI DE DEZVOLTARE A REȚELOR DE TRANSPORT GAZE NATURALE	32
8. OBIECTIVELE ȘI EFECTELE FINANCIARE OBȚINUTE ÎN URMA IMPLEMENTĂRII PLANULUI DE DEZVOLTARE	32
9. CONCLUZII	33

1. PROFILUL SOCIETĂȚII

1.1. Descrierea Societății

„Vestmoldtransgaz” S.R.L. („**VMTG**” sau „**Societatea**”) a fost fondată sub forma Întreprinderii de Stat „VESTMOLDTRANSGAZ” de către Ministerul Economiei din Republica Moldova, în conformitate cu Hotărârea Guvernului Nr. 501 din 01.07.2014 și înregistrată la Camera Înregistrării de Stat la 16.07.2014 cu sediul pe bd. Ștefan cel Mare 180, mun. Chișinău, Republica Moldova.

Pentru a putea desfășura activitatea de transport gaze naturale, în baza Legii cu privire la gazele naturale, VMTG a obținut, de la Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, Licență de activitate cu Seria AA și nr. 087187 valabilă pe 25 ani, din data de 06.01.2015 până la 06.01.2040. Activitatea de bază a Societății fiind transportul gazelor naturale în conformitate cu condițiile licenței, normele tehnice și de reglementare aplicabile.

În luna martie 2018 a fost semnat Contractul de vânzare-cumpărare a complexului patrimonial unic Întreprinderea de stat Vestmoldtransgaz, între Eurotransgaz S.R.L., în calitate de Cumpărător, și Agenția Proprietății Publice, în calitate de Vânzător, precum și Ministerul Economiei și Infrastructurii.

La 10.09.2018, ca urmare a reorganizării Î.S. „Vestmoldtransgaz” și transferului proprietății în favoarea „Eurotransgaz” S.R.L., a fost înregistrată societatea cu răspundere limitată „Vestmoldtransgaz”, având ca asociat unic S.R.L. „Eurotransgaz”.

La 13.09.2018, „Vestmoldtransgaz” S.R.L., obține Licența Seria AC nr. 001338 reperfectată, pentru genul de activitate – transportul gazelor naturale.

Urmare a finalizării activității de certificare în calitate de operator al sistemului de transport, la data de 21.09.2021, a fost reperfectată licența pentru transportul gazelor Seria AC, nr. 001561 din 06.01.2015.

De la fondare până în prezent, „Vestmoldtransgaz” S.R.L. își îndeplinește activitatea licențiată în conformitate cu prevederile actelor legislative relevante în domeniu, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, a documentelor normativ-tehnice care stabilesc norme și reguli de exploatare în siguranță a obiectelor industriale periculoase.

Astfel, în condițiile prevederilor Legii nr. 108/2016 „Cu privire la gazele naturale”, cu modificările și completările operate prin Legea nr. 249 din 29.07.2022 „Cu privire la modificarea unor acte normative”, Legea nr. 201 din 20.07.2023 pentru modificarea unor acte normative (asigurarea separării și certificării operatorilor sistemului de transport al gazelor naturale) și Hotărârii Consiliului de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 434 din 07.07.2023, inclusiv prevederile Dispoziției CSE nr. 80 din 04.09.2023, „Vestmoldtransgaz” S.R.L. a fost desemnat în calitate de operator al întregului sistem de transport gaze naturale din Republica Moldova.

Activând într-un cadru licențiat, începând cu data de 19.09.2023, Societatea, este obligată să efectueze toate acțiunile necesare în vederea administrării și exploatării în condiții de siguranță, eficiență și bună diligență rețeaua de transport al gazelor naturale din proprietate cât și rețeaua de transport al gazelor naturale preluată în locațiune, astfel încât să fie asigurată continuitatea activității de transport al gazelor naturale la parametrii de regim solicitați pe întreg teritoriul

Republicii Moldova.

2. DESCRIEREA INFRASTRUCTURII DE TRANSPORT AL GAZELOR NATURALE

2.1. Infrastructura existentă

2.1.1. Infrastructura „Vestmoldtransgaz” S.R.L.

Infrastructura de transport al gazelor naturale a „Vestmoldtransgaz” S.R.L. cuprinde ansamblul de conducte magistrale, precum și instalațiile, echipamentele și dotările aferente acestora, proiectate și construite pentru presiunea de **55 bar**, prin care se asigură preluarea gazelor naturale importate din România și/sau transportul acestora către România, prin interconexiunea existentă în vederea livrării către participanții de pe piața internă de gaze naturale.

Infrastructura existentă de transport gaze naturale deținută în proprietatea Societății și operată de către aceasta, se prezintă după cum urmează:

- Total rețele de transport: **122,736 km**, din care:
 - Magistrale: 120,008 km și brașamente (de derivație), 2,728 km;
 - Fibră optică senzitivă pentru transmitere date 122,736 km;
- Stația de Măsurare a Gazelor (SMG) Ungheni;
- Centrul de Automatizare și Dirijare al sistemului de transport gaze cu achiziție de date, video, incendiu, supraveghere antiefracție Ungheni;
- Punct de Măsurare Gaze (PMG) Todirești la interconectarea cu rețeaua de transport al gazelor naturale a „Moldovatransgaz” S.R.L. din raionul Ungheni;
- Sisteme de protecție contra coroziunii (5 Stații de protecție catodică);
- Instalații de curățire și inspecție a conductelor (gări pentru lansarea și primirea dispozitivelor de tip PIG);
- Stația de predare a gazelor (SP) Semeni;
- Stația de predare a gazelor (SP) Ghidighici;
- Stația de predare a gazelor (SP) Tohatin;
- Punct de măsurare gaze (PMG) Tohatin la interconectarea cu rețeaua de transport al gazelor naturale a „Moldovatransgaz” S.R.L. din mun. Chișinău;
- COAM Ghidighici și CCAMS Ghidighici, alte instalații aferente.

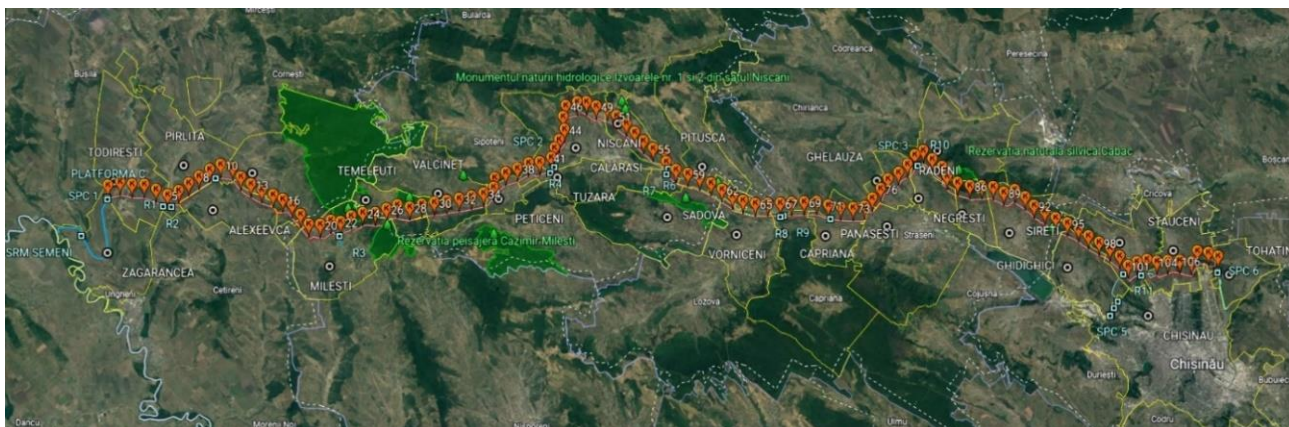
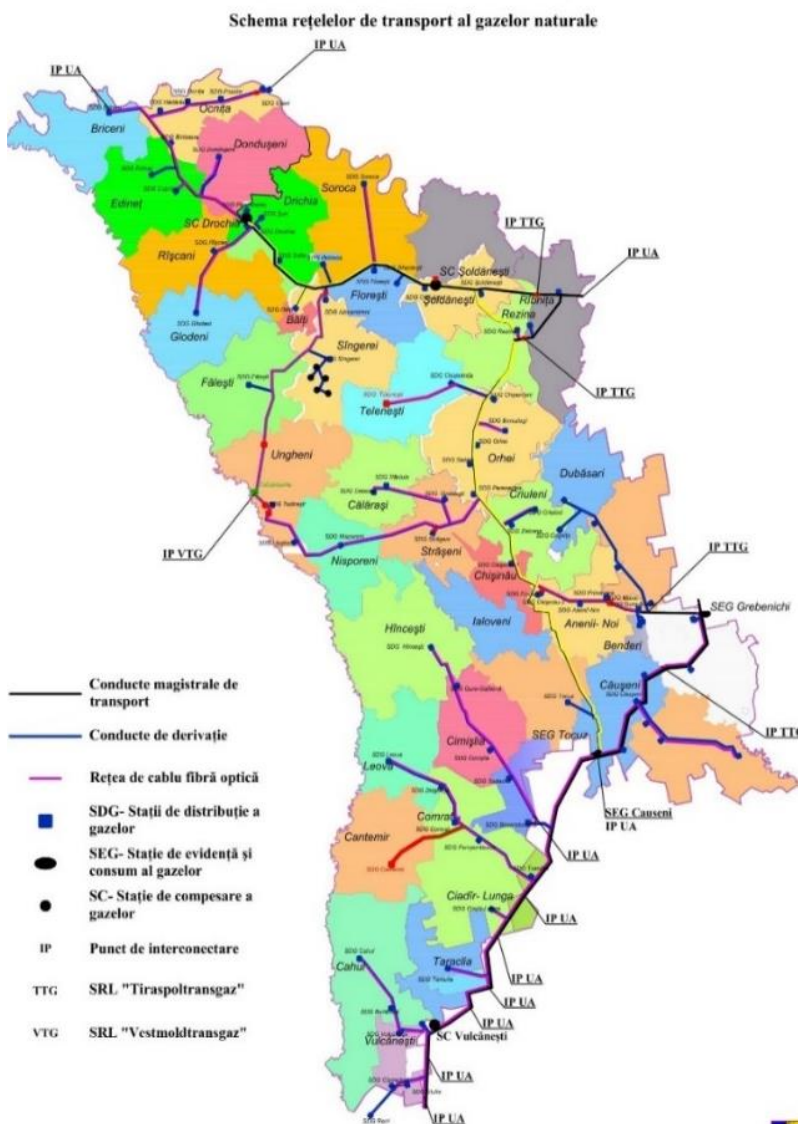


Figura 1 Încadrarea geografică a infrastructurii de transport gaze

2.1.2. Infrastructura preluată în locațiune

Infrastructura preluată în locațiune de la „Moldovatrangaz” S.R.L. se prezintă, la general, în felul următor:



Lungimea conductelor de 1562.8 km, dintre care:

656,3 km - Conductele magistrale de gaze

903,5 km - Conducte branșament.

Capacitatea conductelor:

- ACB9,1 miliarde m³/an
- ATI 20 miliarde m³/an
- RI și ȘDKRI 14,6 miliarde m³/an

Stații de compresare a gazelor:

- SCG - Drochia cu o capacitate totală de 31,5 MW;
- SCG - Șoldănești cu o capacitate totală de 24 MW;
- SCG - Vulcănești cu o capacitate totală de 20 MW.

Componentele conductelor magistrale:

- Stație de măsurare a gazelor - SMG Căușeni cu o capacitate de producție de 90,0 milioane m³/zi.
- 81 de unități Stații de predare a gazelor (SP)
- 2085,36 km Linii de telecomunicații prin cablu
- 221 unități Stații de protecție catodică (SPC)

Alte sisteme aferente rețelelor de transport al gazelor naturale.

Figura 2 Schema rețelelor de transport al gazelor naturale preluate în locațiune

2.2. Starea infrastructurii și gradul de uzură

Infrastructura de transport a gazelor naturale, din proprietatea Societății, este relativ nouă, fiind pusă în exploatare după cum urmează:

A. Tipul și lungimea rețelelor de transport al gazelor naturale

Nr.	Denumirea rețelei de transport / rețelei-branșament	Diametrul (DN), (mm)	Presiunea de proiect, (MPa)	Lungimea, (km)	Anul recepției
1	2	3	4	5	6
Total rețele de transport, inclusiv:		x	x	122,736	x
I.	Magistrale, total:	x	x	120,008	x
	din care:				

1	Rețea de transport al gazelor naturale (subtraversare) r. Prut – Nod de robinete Prut (Platforma B)	508	55	0,272	2014
2	Rețea de transport al gazelor naturale (Iași-Ungheni) Nod de robinete Prut (Platforma B) – Stația de măsurare a gazelor Ungheni (Platforma A)	508	55	0,58	2014
3	Rețea de transport al gazelor naturale (Iași-Ungheni) Stația de măsurare a gazelor Ungheni (Platforma A) – Nod de robinete Todirești (Platforma C)	530	55	9,78	2014
4	Rețea de transport al gazelor naturale (Ungheni-Chișinău) Nod de robinete Todirești (Platforma C) – Punct de măsurare gaze Tohatin (PMG Tohatin)	610	55	109,3067	2020
5	Rețea de transport al gazelor naturale, Punct de măsurare gaze Tohatin (bidirecțional) - interconectarea cu rețeaua de transport al gazelor naturale a „Moldovatrangaz” S.R.L.	610	55	0,0693	2020
II.	Branșamente, total:	x	x	2,728	x
	din care:				
1	Rețea de transport al gazelor naturale (Iași-Ungheni) Nod de robinete Todirești Platforma C – interconectare cu rețeaua de transport al gazelor naturale a „Moldovatrangaz” S.R.L.	219	55	0,068	2014
2	Rețea de transport al gazelor naturale cuplare SP Semeni	108	55	0,0396	2022
3	Rețea de transport al gazelor cuplare SP Tohatin	406,4	55	0,0206	2022
4	Rețea de transport al gazelor naturale (racord) Nod de robinete R11 – SP Ghidighici	323	55	2,6	2020

B. Durata de exploatare a rețelelor de transport al gazelor naturale

Nr.	Durata de exploatare	Lungimea totală, (km)	din care	
			magistrale (km)	branșamente (km)
1	2	3	4	5
1	Până la 5 ani	112,036	109,376	2,6602
2	5-10 ani	10,700	10,632	0,068
3	10-15 ani	0,000		
4	15-20 ani	0,000		
5	20-25 ani	0,000		
6	25-30 ani	0,000		
7	30-35 ani	0,000		
8	35-40 ani	0,000		
9	mai mult de 40 ani	0,000		
Total		122,736	120,008	2,728

Starea tehnică a sistemului de transport gaze naturale se menține la nivel corespunzător ca urmare a faptului că exploatarea se desfășoară la timp în contextul unui sistem de mentenanță preventivă, planificată și corectivă, fiind susținut de programele investiționale de dezvoltare și modernizare.

Situația infrastructurii de transport a gazelor, preluate în locațiune conform Contractului de locațiune nr. 70-SJ din 04.09.2023 a sistemului de transport al gazelor naturale între „Moldovatrangaz” S.R.L. și „Vestmoldtransgaz” S.R.L., se prezintă după cum urmează:

A. Tipul și lungimea rețelelor de transport al gazelor naturale*

Nr.	Denumirea rețelei de transport / rețelei-branșament	Diametrul (DN), (mm)	Presiunea de proiect, (MPa)	Lungimea, (km)	Anul recepției
1	2	3	4	5	6
	Total rețele de transport, inclusiv:			1559,785	
I.	Magistrale, total:			656,307	
	din care:				
1	Ananiev – Cernăuți - Bogorodicieni (A-C-B)	1020	5,5	184,8	1987
2	Ananiev - Tiraspol -Ismail (A-T-I)	1220	7,5	62,91	1987
3	Razdelinaia-Ismail (R-I)	820	5,5	92,24	1974
4	Șebelinca-Dnepropetrovsc-Krivoi Rog – Razdelinaia - Ismail (Ș-D-K-R-I)	820	5,5	91,817	1974
5	Chișinău - Rîbnița (C-R)	530	5,5	91,1	1984
6	Odesa - Chișinău (O-C)	530	5,5	31,1	1966
				12,9	2021
7	Olișcani - Saharna (O-S)	530	5,5	26,7	1993
8	Tocuz - Căinari - Mereni (T-C-M)	530	5,5	46,28	2007
				16,46	
II.	Branșamente, total:			903,478	
	din care:				
1	Ocnița-Otaci-Moghileov Podolisc	373	5,5	25,300	1995
		325	5,5	20,800	
		273	5,5	4,700	
2	Hădărăuți	108	5,5	5,400	1996
3	Ocnița	273	5,5	2,500	1994
4	Frunze	219	5,5	1,100	1995
5	Otaci	219	5,5	1,200	1995
6	Briceni	159	5,5	9,800	1990
7	Bârlădeni	159	5,5	1,300	1996
8	Edineț	219	5,5	7,600	1988
9	Dondușeni	219	5,5	15,500	2000
10	Cupcun	159	5,5	6,100	1990
11	Pervomaisc	89	5,5	2,100	1988
12	Șuri	108	5,5	11,235	2005
13	Drochia	219	5,5	0,800	1988
14	SAAGC (Stația de alimentare a automobilelor cu gaze comprimate naturale) or. Drochia	108	5,5	0,700	2007
15	Rîșcani	325	5,5	14,700	1993
16	Glodeni	273	5,5	23,700	1993
17	Sofia	325	5,5	1,300	1994
		219	5,5	0,700	
18	Bălți	377	5,5	6,800	1989
19	SAAGC (Stația de alimentarea automobilelor cu gaze comprimate naturale) or. Bălți	57	5,5	1,050	2005
20	Alexândreni	426	5,5	3,690	2001
				1,210	
		219	5,5	0,100	
21	Bălți - Ungheni	530	5,5	1,730	2008
		325	5,5	25,280	
		219	5,5	16,912	
		219	5,5	40,708	
22	Todirești	108	5,5	0,312	2009

23	Sîngerei	108	5,5	9,160	2008
24	Fălești	159	5,5	5,124	2008
25	Illiciovca	108	5,5	7,040	1994
26	Florești	219	5,5	2,600	1988
27	Gindentii	219	5,5	7,200	1997
28	Cotuieni	159	5,5	0,700	1996
29	Șoldănești	108	5,5	1,100	1989
30	Rezina	325	5,5	7,600	1987
31	Soroca	219	5,5	19,500	2005
		159	5,5	14,500	
32	Parcani	159	5,5	1,500	
33	Chiștelnița	159	5,5	12,900	1993
34	Chiperceni	159	5,5	2,780	2004
35	Telenești	108	5,5	27,241	2010
36	Berezloj	159	5,5	12,070	1997
37	Orhei	159	5,5	0,250	1987
38	Seliște	159	5,5	0,120	1999
39	SAAGC (Stația de alimentare a automobilelor cu gaze comprimate naturale) or. Orhei	57	5,5	1,450	2006
40	Peresecina	159	5,5	1,280	1988
41	Strășeni	325	5,5	23,080	1992
		219	5,5	0,540	
42	Călărași	273	5,5	37,400	2000
43	Recila	159	5,5	0,080	2001
44	Criuleni	159	5,5	13,300	1989
45	Zagaicani	108	5,5	0,960	2001
46	Chișinău-1	530	5,5	0,165	1966
47	Floreni	273	5,5	1,840	1980
48	Chișinău-2	325	5,5	0,300	2007
49	Anenii Noi	219	5,5	0,540	1972
50	Primăvara	219	5,5	2,780	1980
51	Maiak	159	5,5	0,025	1985
52	Nistru (s. Gura Bâcului)	108	5,5	0,430	1984
53	Coșnița	159	5,5	5,044	1997
54	Ștefan Vodă	325	5,5	15,700	1983
		159	5,5	3,800	
55	Ermoclia	159	5,5	0,400	1983
56	Căușeni	159	5,5	4,910	1981
		152	5,5	0,110	
		325	5,5	0,080	
57	Tocuz	108	5,5	0,040	2004
58	Căinari	108	5,5	8,900	2006
59	Săiți	219	5,5	1,870	1995
60	Cimișlia-Hîncești	219	5,5	49,600	1996
61	Gura-Galbenă	159	5,5	1,900	1996
62	Greblești	219	5,5	0,270	2004
		159	5,5	0,020	
63	Hîncești	219	5,5	19,200	2003
64	Cărpineni	159	5,5	25,570	2010
65	Fârlădeni	108	5,5	0,055	2018
66	SAAGC (Stația de alimentare a automobilelor cu gaze comprimate naturale) or. Hîncești	57	5,5	0,165	2007
67	Nisporeni	159	5,5	36,900	2004
68	Olănești	273	5,5	11,010	2005
		108	5,5	10,610	
69	Răscăeții Noi	159	5,5	0,062	2007

		108		0,097	
70	Ungheni	159	5,5	46,500	2005
71	Morenii Noi	108	5,5	1,380	2005
72	Besarabca	219	5,5	1,700	1984
73	Sadaclia	159	5,5	0,600	1995
74	Cimișlia	159	5,5	2,440	1991
75	Ceadâr-Lunga	273	5,5	1,600	1981
76	Taraclia	159	5,5	8,600	1998
77	Burlăceni	76	5,5	0,200	1988
78	Vulcănești	273	5,5	9,400	1979
79	Cahul	273	5,5	36,860	1985
80	Reni	273	5,5	10,560	1991
81	Etulia	159	5,5	0,080	1991
82	Chișmicioi	108	5,5	0,480	1991
83	Comrat	325	5,5	20,068	1986
		219	5,5	15,932	2015
84	Tvardița	89	5,5	1,780	1998
85	Ferapontievca	159	5,5	0,190	2001
86	Cantemir	219	5,5	22,080	2011
		159	5,5	0,482	
		159	5,5	8,841	
87	Leova	159	5,5	42,000	2004
88	SAAGC (Stația de alimentare a automobilelor cu gaze comprimate naturale) Budjac	57	5,5	1,250	2008
89	Găvănoasa	159	5,5	0,750	2004
90	Dezghinja	159	5,5	0,300	2006

*Informația este prezentată conform situației din 31.12.2022.

B. Durata de exploatare a rețelelor de transport al gazelor naturale*

Nr.	Durata de exploatare	Lungimea totală, (km)	din care	
			magistrale (km)	branșamente (km)
1	Pînă la 5 ani	12,955	12,90	0,055
2	5-10 ani	15,93	0,00	15,93
3	10-15 ani	184,69	0,00	184,690
4	15-20 ani	293,96	62,74	231,22
5	20-25 ani	69,63	0,00	69,63
6	25-30 ani	228,32	26,70	201,624
7	30-35 ani	88,86	0,00	88,86
8	35-40 ani	428,85	338,81	90,04
9	mai mult de 40 ani	236,58	215,2	21,43
Total		1559,785	656,307	903,478

*Informația este prezentată conform situației din 31.12.2022.

C. Proprietatea rețelelor de transport al gazelor naturale

Nr.	Denumirea proprietarilor rețelelor de transport al gazelor naturale	Lungimea totală, (km)	din care	
			magistrale (km)	bransamente (km)
1	2	3	4	5
Total, din care:		1682,521	776,315	906,206
a	Titularul de licență pentru transportul gazelor naturale	122,736	120,008	2,728
b	Autoritățile administrației publice centrale și locale, total, din care:	224,230	46,280	177,950
	Autoritățile administrației publice centrale	46,580	46,280	0,300
	Autoritățile administrației publice locale	177,650		177,650
c	Persoane fizice, gupe de persoane fizice, asociații ale persoanelor fizice	0,000	0,000	0,000
d	Agenți economici, din care:	1335,555	610,027	725,528
	„Moldovatransgaz” S.R.L.	1297,370	610,027	687,343
	Î.M. „Rotalin Gaz Trading” S.R.L.	25,570	0,000	25,570
	„Garma-Grup” S.R.L.	0,055	0,000	0,055
	„Valea Sofiei” S.R.L.	2,0	0,000	2,0
	UMG «Pricarpattransgaz» (Од. ЛПУ МГ)	10,560	0,000	10,560
e	Fără proprietar	0,000	0,000	0,000

2.3. Interconexiuni

Situația punctelor de interconectare externe și interne se prezintă după cum urmează:

Tabelul 1.

Lista punctelor de intrare/ieșire în/din rețeaua de transport al gazelor naturale operate de „Vestmoldtransgaz” S.R.L.					
Nr.	Denumirea punctelor	Rețelele de transport	Destinația	Capacitatea tehnică, m ³ /zi (20°C)	Capacitatea tehnică, MWh/zi
Puncte de intrare/ieșire în/din rețelele adiacente de transport al gazelor naturale din țările vecine					
1	PI Grebeniki ¹⁾	Rețeaua de transport ATI, RI, ȘDKRI	intrare	36.000.000	381.600
1.1	PI Grebeniki ¹⁾	Rețeaua de transport ATI	intrare	30.000.000	318.000
1.2	PI Grebeniki ¹⁾	Rețeaua de transport RI, ȘDKRI	intrare	6.000.000	63.600
2	PI Caușeni ¹⁾	Rețeaua de transport ATI, RI, ȘDKRI	ieșire	36.000.000	381.600
2.1	PI Caușeni ¹⁾	Rețeaua de transport ATI	ieșire	30.000.000	318.000
2.2	PI Caușeni ¹⁾	Rețeaua de transport RI, ȘDKRI	ieșire	6.000.000	63.600
3	PI Limanskoe ¹⁾	Rețeaua de transport Tiraspol - Odessa - 3	ieșire	0	0
4	PI Limanskoe ¹⁾	Rețeaua de transport Tiraspol - Odessa-3	intrare	0	0
5	PI Ananiev ¹⁾	Rețeaua de transport ACB	intrare	7.900.000	83.740
6	PI Alexeevka ¹⁾	Rețeaua de transport ACB	ieșire	12.000.000	127.200
7	PI Alexeevka ¹⁾	Rețeaua de transport ACB	intrare	7.900.000	83.740
8	PI Ananiev ¹⁾	Rețeaua de transport ACB	ieșire	14.000	148
9	PI Caușeni ¹⁾	Rețeaua de transport ATI, RI, ȘDKRI	intrare	12.000.000	127.200
9.1	PI Caușeni ¹⁾	Rețeaua de transport ATI	intrare	0	0
9.2	PI Caușeni ¹⁾	Rețeaua de transport RI, ȘDKRI	intrare	12.000.000	127.200
10	PI Grebeniki ¹⁾	Rețelele de transport ATI, RI ȘDKRI	ieșire	3.960.000	41.976
10.1	PI Grebeniki ¹⁾	Rețelele de transport RI ȘDKRI	ieșire	3.960.000	41.976
10.2	PI Grebeniki ¹⁾	Rețeaua de transport ATI	ieșire	0	0

11	PI Ungheni	Rețeaua de transport Iași-Ungheni-Chișinău	intrare	5.250.725	55.658
12	PI Ungheni	Rețeaua de transport Iași-Ungheni-Chișinău	ieșire	2.040.159	21.626
13	Punctul virtual UA, spre :		ieșire	2.559.270	27.128
13.1	KS Tarutyno*		ieșire	240.000	2.544
13.2	AGZP KS Tarutyno*			30	0
13.3	SP Ohorodnoe*			61.416	651
13.4	SK- 2 Orlovka*			0	0
13.5	SP Novoselskoe*			92.592	981
13.6	SP Voznesenka Druha*			34.344	364
13.7	SP Tarutyno*			79.248	840
13.8	SP Chervonoarmeiskoe*			72.000	763
13.9	SP Bolgrad*			184.272	1.953
13.10	SP Zhovtnevoe*			47.544	504
13.11	SP Kalanchak*			120.816	1.281
13.12	SP Yzmayl*			679.392	7.202
13.13	SP Yzmaylskyi TsKK*			90.480	959
13.14	SP Vynohradovka*			45.264	480
13.15	SP Vladycheny*			42.936	455
13.16	SP Reny*			256.056	2.714
13.17	SP Moghilev-Podoliskii*			512.880	5.437
13.18	Necesitățile proprii, consumuri tehnologice și pierderile OST în rețelele de transport al gazelor naturale, la SP, SC și SMG			0	0

Abrevieri:

1. ACB - Ananiev-Cernăuți-Bogorodceni; 2. ATI - Ananiev-Tiraspol-Ismail; 3. Bălți - Ungheni; 4. CR - Chișinău-Rîbnîța; 5. OC - Odesa-Chișinău; 6. RI - Razdelinaia-Ismail; 7. ȘDKRI - Șebelînca-Dnepropetrovsk-Krivoi Rog-Ismail.

1) Notă: Punctele fizice și capacitățile tehnice utilizate la formarea punctelor de intrare/ieșire au fost determinate conform Acordului adițional nr.2 din 15.09.2023 la Acordului de interconectare cu OST de gaze naturale al Ucrainei, din 30.12.2019.

2) Notă: Punctele fizice și capacitățile tehnice utilizate la formarea punctelor de intrare/ieșire au fost determinate conform Acordului de interconectare între S.N.T.G.N „Transgaz” S.A. și S.R.L. „Vestmoldtransgaz” pentru PI Ungheni nr. 12/2020 din 13.07.2020.

3) Notă: Transformarea volumelor de gaze naturale (20°C) în unități energetice au fost efectuată utilizând indicele puterii calorifice superioare (10,6 kWh/m³).

*Capacitatea tehnică a fost preluată de pe pagina web a OST din Ucraina (<https://tsoua.com/prozorist/vilni-potuzhnosti/>) și pagina web S.A. „Gaztransit” <http://gastransit.com.ua/production>.

Tabelul 2

Lista punctelor de ieșire în rețelele de distribuție a gazelor naturale				
Nr.	Denumirea punctelor	Destinația	Capacitatea tehnică, m ³ /zi (20°C)	Capacitatea tehnică, MWh/zi
1	SP Căinari	ieșire	52.000	551
2	SP Anenii Noi	ieșire	491.000	5.205
3	SP Primăvara	ieșire	0	0
4	SP Maiac	ieșire	211.000	2.237
5	SP Săiți	ieșire	52.000	551
6	SP Ermoclia	ieșire	211.000	2.237
7	SP Căușeni	ieșire	211.000	2.237
8	SP Ștefan Vodă	ieșire	491.000	5.205
9	SP Răscăieții Noi	ieșire	52.000	551
10	SP Olănești	ieșire	52.000	551
11	SP Nistru	ieșire	52.000	551

12	SP Coșnița	ieșire	211.000	2.237
13	SP Briceni	ieșire	211.000	2.237
14	SP Hădărăuți	ieșire	19.000	201
15	SP Ocnîța	ieșire	216.000	2.290
16	SP Frunză	ieșire	56.000	594
17	SP Otaci	ieșire	216.000	2.290
18	SP Bîrlădeni	ieșire	56.000	594
19	SP Edineț	ieșire	216.000	2.290
20	SP Dondușeni	ieșire	147.000	1.558
21	SP Cupcini	ieșire	2.013.000	21.338
22	SP Pervomaisc	ieșire	56.000	594
23	SP Șuri	ieșire	38.000	403
24	SP Drochia	ieșire	221.000	2.343
25	SP Rîșcani	ieșire	147.000	1.558
26	SP Glodeni	ieșire	646.000	6.848
27	SP Sofia	ieșire	56.000	594
28	SP Bălți (linia oraș)	ieșire	600.000	6.360
29	SP Iliciovca	ieșire	56.000	594
30	SP Florești	ieșire	1.025.000	10.865
31	SP Parcani	ieșire	37.000	392
32	SP Soroca	ieșire	205.000	2.173
33	SP Ghindești	ieșire	56.000	594
34	SP Cotiujeni	ieșire	56.000	594
35	SP Șoldănești	ieșire	147.000	1.558
36	SP Rezina	ieșire	2.405.000	25.493
37	SP Chiperceni	ieșire	52.000	551
38	SP Chiștelnița	ieșire	52.000	551
39	SP Telenești	ieșire	52.000	551
40	SP Berezlogi	ieșire	211.000	2.237
41	SP Orhei	ieșire	1.213.000	12.858
42	SP Seliște	ieșire	211.000	2.237
43	SP Peresecina	ieșire	211.000	2.237
44	SP Greblești	ieșire	52.000	551
45	SP Răciula	ieșire	52.000	551
46	SP Călărași	ieșire	211.000	2.237
47	SP Strășeni	ieșire	211.000	2.237
48	SP Nisporeni	ieșire	45.000	477
49	SP Morenii Noi	ieșire	52.000	551
50	SP Ungheni	ieșire	669.000	7.091
51	SP Todirești	ieșire	52.000	551
52	SP Fălești	ieșire	491.000	5.205
53	SP Sîngerei	ieșire	58.000	615
54	SP Alexândreni	ieșire	144.000	1.526
55	SP Zăicani	ieșire	52.000	551
56	SP Criuleni	ieșire	491.000	5.205
57	SP Chișinău 1 (linia oraș)	ieșire	4.800.000	50.880
58	SP Chișinău 1 (linia CET)	ieșire	4.800.000	50.880
59	SP Chișinău 2 (Floreni BK II 160)	ieșire	2.400.000	25.440
60	SP Chișinău 2 (Mereni BK I 80)	ieșire	2.400.000	25.440
61	SP Basarabeasca*	ieșire	230.000	2.438
62	SP Sadaclia*	ieșire	53.000	562
63	SP Cimișlia*	ieșire	712.000	7.547
64	SP Gura Galbenei*	ieșire	52.000	551
65	SP Hîncești*	ieșire	211.000	2.237
66	SP Cărpineni*	ieșire	52.000	551
67	SP Tvardița*	ieșire	199.000	2.109

68	SP Ferapontievca*	ieșire	55.000	583
69	SP Comrat*	ieșire	1.137.000	12.052
70	SP Dezghinja*	ieșire	59.000	625
71	SP Leova*	ieșire	231.000	2.449
72	SP Ceadâr-Lunga*	ieșire	435.000	4.611
73	SP Taraclia*	ieșire	223.000	2.364
74	SP Burlăceni (linia Burlăceni)*	ieșire	52.000	551
75	SP Burlăceni (linia Ciumai)*	ieșire	52.000	551
76	SP Vulcănești*	ieșire	234.000	2.480
77	SP Găvănoasa*	ieșire	54.000	572
78	SP Cahul*	ieșire	1.000.000	10.600
79	SP Etulia*	ieșire	52.000	551
80	SP Cișmichioi*	ieșire	166.000	1.760
81	SP Cantemir*	ieșire	52.000	551
82	SP Tocuz	ieșire	52.000	551
83	PMG Cairaclia*	ieșire	203.000	2.152
84	SRM Copanca	ieșire	24.000	254
85	SRM Hagimus	ieșire	9.600	102
86	SRM Hârbovăț	ieșire	9.600	102
87	SRM Fârlădeni	ieșire	15.360	163
88	SP Tohatin (linia oraș)	ieșire	1.803.930	19.122
89	SP Tohatin (linia CET)	ieșire	2.577.043	27.317
90	SP Ghidighici	ieșire	1.803.930	19.122
91	SP Semeni	ieșire	257.704	2.732
92	Punct de delimitare Șoldănești (ACB) cu ieșire spre SP Rașcova, SP Vadul Turcului, SP Crasnenicoe	ieșire	864,000	9,158
93	Punct de delimitare Rezina (CR) cu ieșire spre SP Râbnița	ieșire	864,000	9,158
94	Punct de delimitare Gura Bâcului (OC) cu ieșire spre SP Tiraspol 1 și SP Novoselskoe	ieșire	3,960,000	41,976
95	Punct de delimitare Copanca 1 (ATI) cu ieșire spre SC Tiraspol 2 (necesități tehnologice și gaz combustibil)	ieșire	300,000	3,180
96	Punct de delimitare Copanca 2 (RI, ȘDKRI) cu ieșire spre SP Pervomaisc, SP Tiraspol 2, SP Slobozia, SP Bender 2, SP Dnestrovsc (MGRĂȘ) și SC Tiraspol 1 (necesități tehnologice)	ieșire	3,960,000	41,976

1) Notă: *Pentru transportarea gazelor naturale către aceste puncte de ieșire, Utilizatorii de sistem vor încheia contract de prestare a serviciilor de transport atât cu S.R.L. „Vestmoldtransgaz”, cât și cu OST din Ucraina.

2) Notă: În cazul transportării gazelor naturale spre toate punctele de ieșire în rețelele de distribuție prin punctul de intrare SMG Căușeni (cu direcția fluxului de gaze naturale dinspre SMG Isaccea-Orlovca), Utilizatorii de sistem vor încheia contract de prestare a serviciilor de transport atât cu S.R.L. „Vestmoldtransgaz”, cât și cu OST din Ucraina.

3) Notă: Transformarea volumelor de gaze naturale în unități energetice au fost efectuată utilizând indicele puterii calorifice superioare (10,6 kWh/m³).

Tabelul 3

Lista punctelor de ieșire spre consumatorii instalațiile de utilizare ale cărora sunt racordate la rețeaua de transport al gazelor naturale				
Nr.	Denumirea punctelor	Destinația	Capacitatea tehnică, m ³ /zi (20°C)	Capacitatea tehnică, MWh/zi
*1	SP Fîrlădeni (Hîncești) S.R.L. „Garma-Group”	ieșire	72.000	763

2	S.R.L. „Transautogaz”			
2.1	SAAGNCV Bălți -1	ieșire	32.160	341
2.2	SAAGNCV Orhei -1	ieșire	20.400	216
2.3	SAAGNCV Drochia	ieșire	16.080	170
*2.4	SAAGNCV Hîncești	ieșire	20.400	216
2.5	SAAGNCV Chișinău -2	ieșire	51.360	544
*2.6	SAAGNCV Bugeac	ieșire	20.400	216
3	SP Bălți (linia CET)	ieșire	600.000	6.360
4	Punct de delimitare Gura Bâcului (OC) cu ieșire spre:			
4.1	SAAGNC-90 Bender	ieșire	14,000	148
4.2	SAAGNC-500 Tiraspol	ieșire	20,000	212
5	Punct de delimitare Copanca 2 (RI, ȘDKRI) cu ieșire spre SAAGCN-70	ieșire	7,200	76

1) Notă: *Pentru transportarea gazelor naturale către aceste puncte de ieșire, Utilizatorii de sistem vor încheia contract de prestare a serviciilor de transport atât cu S.R.L. „Vestmoldtransgaz”, cât și cu OST din Ucraina.

2) Notă: În cazul transportării gazelor naturale spre toate punctele de ieșire în rețelele de distribuție prin punctul de interconectare Căușeni (cu direcția fluxului de gaze naturale Ucraina -Republica Moldova), Utilizatorii de sistem vor încheia contract de prestare a serviciilor de transport atât cu S.R.L. „Vestmoldtransgaz”, cât și cu OST din Ucraina.

3) Notă: Transformarea volumelor de gaze naturale în unități energetice au fost efectuată utilizând indicele puterii calorifice superioare (10,6 kWh/m³).

Tabelul 4

Lista grupurilor de puncte de intrare/ieșire în/din rețelele de transport al gazelor naturale

Nr.	Denumirea punctelor	Destinația
1. Grupul de puncte de intrare din rețelele adiacente de transport al gazelor naturale din interconectarea cu rețelele de transport al gazelor din statele vecine		
Tabelul nr. 1 (pct. 1; 4; 5; 7; 9; 11).		intrare
2. Grupul de puncte de ieșire în rețeaua de transport al gazelor naturale spre rețelele de transport al gazelor naturale din statele vecine interconectate		
Tabelul nr. 1 (pct. 2; 3; 6; 8; 10; 12, 13).		ieșire
3. Grup de puncte de ieșire din rețeaua de transport al gazelor naturale spre rețelele de distribuție a gazelor naturale și sau instalațiile de gaze naturale ale consumatorilor finali racordate la rețeaua de transport al gazelor naturale		
Tabelul nr. 2; Tabelul nr. 3		ieșire

Punctele de interconectare: PI Grebeniki, PI Alekseevca, PI Căușeni, PI Ananiev, PI Limanskoe și Punctul de Intrare Tohatin au fost agreate în baza Acordurilor de interconectare cu operatorii adiacenți, încheiate între OST „Moldovatransgaz” S.R.L. și TSO of Ukraine (Acord de Interconectare din 30.12.2019), având la bază nemijlocit prevederile art. VI al Legii nr. 249 din 29.07.2022 „Cu privire la modificarea unor acte normative”, prevederile art. III al Legii nr. 201 din 20.07.2023 pentru modificarea unor acte normative (asigurarea separării și certificării operatorilor sistemului de transport al gazelor naturale) și pct. 5 din Hotărârea Consiliului de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (în continuare „ANRE”) nr. 434 din 07.07.2023.

2.4. Intervențiile efectuate

Reieșind din faptul că infrastructura de transport gaze naturale din proprietatea „Vestmoldtransgaz” S.R.L. este relativ nouă, aceasta nu a necesitat intervenții de modernizare în ultimul an.

Cu referire la infrastructura de transport gaze preluată în locațiune pe parcursul anului curent au fost realizate/se realizează lucrări de reconstrucție la Stația de predare a gazelor Orhei, lucrări de automatizare a părții liniare a conductei magistrale transport gaze prin instalarea sistemelor de telemetrie, lucrări de modernizare a sistemului de protecție electrochimică automatizat și lucrări de re tehnologizare a sistemelor de măsurare fiscală a gazelor pentru o parte din Stațiile de predare a gazelor.

3. DIRECȚII DE DEZVOLTARE

3.1. Obiective țintă

- Asigurarea securității energetice a Republicii Moldova;
- Diversificarea căilor și surselor de aprovizionare cu gaze naturale;
- Construirea rețelelor noi de transport gaze naturale;
- Transportul gazelor naturale spre Republica Moldova, cât și în regim de tranzit;
- Sporirea eficienței și calității activității, implicat a reputației profesionale;
- Atragerea personalului calificat, formarea profesională a personalului existent.

3.2. Piața vizată

- Aria geografică deservită de rețeaua de transport gaze naturale Iași - Ungheni – Chișinău, Centura mun. Chișinău și Construcția conductei bransament Cimișlia-Hîncești cu racordare la Conducta de centură a mun. Chișinău, este zona centrală (Est și Vest) și sud a Republicii Moldova;
- Consumatorii din această zonă sunt atât agenți economici, cât și casnici. Față de celelalte regiuni ale țării zona pe care o deservește această rețea acoperă o cotă de aproximativ 84 % din consumul anual de gaze naturale din țară;
- Aria geografică deservită de rețeaua de transport gaze naturale pe direcția Ungheni - Bălți - Drochia, este în zona de Centru-Nord a Republicii Moldova;
- Consumatorii din această zonă sunt atât agenți economici, cât și casnici. Față de celelalte regiuni ale țării zona pe care o deservește această rețea acoperă o cotă de aproximativ 16 % din consumul anual de gaze naturale din țară;
- Potențialii clienții vizați de către „Vestmoldtransgaz” S.R.L. sunt agenții economici, utilizatori de sistem și Traderi;
- Prognoza cererii de gaze naturale este una constantă pentru instituțiile de stat, gospodării.

4. STRATEGIA DE DEZVOLTARE

Conform Strategiei energetice a Republicii Moldova până în anul 2030, în contextul *asigurării securității aprovizionării cu gaze naturale prin diversificarea căilor și surselor de aprovizionare, a tipurilor de purtător (gaz convențional, neconvențional, gaz natural lichefiat) și prin depozite de stocare, concomitent cu consolidarea rolului Republicii Moldova de culoar de tranzit al gazelor naturale* (Hotărârea Guvernului nr. 102 din 05.02.2013, Monitorul Oficial nr.27-30/146 din 08.02.2013), Republica Moldova are ca scop implementarea unui cadru legislativ, instituțional și operațional care să contribuie la siguranța aprovizionării cu gaze naturale.

Elementul de flexibilitate ce contribuie la siguranța aprovizionării cu gaze naturale, pe care Guvernul Republicii Moldova la avut în vedere, îl reprezintă diversificarea surselor de aprovizionare a gazelor naturale. Se urmărește îmbunătățirea interconexiunilor de transport gaze naturale cu scopul de a oferi căi alternative de aprovizionare, un număr mai mare de furnizori alternativi și o evaluare/exploatare mai bună a rezervelor existente în Republica Moldova. Din punctul de vedere al căilor de aprovizionare, Republica Moldova are doar două țări vecine, care pot furniza fluxuri de gaze naturale de la una sau mai multe surse de aprovizionare.

Este deci oportună implementarea proiectelor care să vizeze consolidarea interconexiunii sistemelor de transport cu țările vecine, fapt care va reduce dependența de gaze naturale de un singur furnizor și va crea noi posibilități de transport și stocare a gazelor naturale.

Având în vedere că actualmente este pus în discuție conceptul pentru noua Strategie energetică a Republicii Moldova 2050 (SEM 2050), menționăm că aceasta urmărește să atenueze riscurile legate de aprovizionarea cu gaze naturale prin adoptarea unor măsuri sistematice de diversificare a surselor și rutelor de aprovizionare cu gaze naturale și prin asigurarea nivelului necesar de investiții în dezvoltarea tehnică a rețelelor energetice.

În ultimii zece ani, Republica Moldova a întreprins măsuri concrete de diversificare a aprovizionării cu gaze, inclusiv prin crearea de interconexiuni cu România, ceea ce a contribuit la îmbunătățirea securității energetice. Finalizarea gazoductului Iași-Ungheni-Chișinău, împreună cu oportunitatea de a utiliza ruta transbalcanică în regim revers, oferă capacitățile tehnice și condițiile necesare pentru diversificarea surselor de aprovizionare cu gaze naturale. O altă opțiune pentru a sprijini securitatea durabilă a aprovizionării cu gaze naturale este explorarea posibilității de a utiliza instalațiile de stocare a gazelor naturale din Ucraina și România pentru a atenua efectele unor situații excepționale sau pentru acoperirea vârfurilor de consum.

Pentru ca sistemul de transport al gazelor să facă față unor cereri de transport al gazelor în depozitele din țările vecine sunt necesare investiții pentru creșterea capacității interne de transport pentru a elimina congestia de rețea între nordul și centrul țării.

În continuare se prezintă măsurile potențiale care vor fi luate în considerare în cadrul procesului de elaborare a Planului de dezvoltare pentru a se alinia cu viitoarea Strategie energetică https://particip.gov.md/ro/download_attachment/18137.

CONSOLIDAREA SECURITĂȚII ENERGETICE

ORIZONTUL 2022–2030

1	Dezvoltarea rețelei de transport al gazelor naturale și a capacităților de interconectare bidirecționale; diversificarea rutelor și surselor de aprovizionare cu gaze naturale	Evaluarea măsurilor care ar putea duce la o mai mare utilizare a capacității disponibile a coridorului transbalcanic, împreună cu opțiunile de a acoperi vârfurile de consum de gaze naturale utilizând diferite rute și surse, inclusiv gazele naturale lichefiate
2	Eliminarea blocajelor interne din sistemul de transport al gazelor naturale	Alegerea între construcția gazoductului Ungheni Bălți/Drochia sau extinderea rețelei de transport a gazelor naturale Iași-

		Ungheni în direcția Bălți/Drochia, în funcție de rezultatele unei analize cost-beneficiu. Eliminarea congestiilor interne pentru a diversifica sursele de aprovizionare și rutele de import, permițând accesul la instalații de stocare suplimentare atât în Ucraina, cât și în România.
3	Îmbunătățirea procesului de evaluare a riscurilor și de pregătire pentru situații de risc, actualizarea Planurilor de prevenire și de urgență pentru energie electrică și gaze naturale	Adoptarea măsurilor necesare pentru transpunerea și implementarea Regulamentului (UE) 2017/1938 privind măsurile de garantare a securității aprovizionării cu gaze naturale și a Regulamentului (UE) 2019/941 privind pregătirea pentru riscuri în sectorul energiei electrice.
4	Crearea stocurilor minime de gaze naturale	Transpunerea și implementarea propunerii Comisiei Europene unei Decizii a Consiliului ministerial de integrare a Regulamentului (UE) 2022/1032 privind înmagazinarea gazelor în acquis-ul TCE.
5	Modernizarea rețelelor existente	Implementarea rețelelor inteligente (acolo unde este rentabil din punct de vedere economic) și a producției distribuite; dezvoltarea sistemelor automate de contorizare, precum și a îmbunătățirii gestionării și utilizării datelor.
6	Explorarea posibilității de a construi instalații de stocare a gazelor (subterane sau terestre) în Republica Moldova	Revizuirea studiilor de fezabilitate anterioare, luând în considerare condițiile geologice și tehnice pentru construcția de depozite subterane. În cazul în care o astfel de analiză conchide că stocarea subterană nu este posibilă, se va evalua dacă ar putea fi construită stocarea pe teren.
ORIZONTUL 2030–2050		
1	Utilizarea hidrogenului verde ca alternativă la gaz	Având în vedere strategia Ucrainei de a deține un rol important în calitate de centru regional și de partener puternic pe piața UE a hidrogenului și a biometanului, ar trebui să se analizeze posibilitatea de utilizare a hidrogenului amestecat (blended) sau separat (dedicated).

DEZVOLTAREA UNOR PIEȚE ENERGETICE COMPETITIVE ȘI INTEGRAREA REGIONALĂ A ACESTORA

ORIZONTUL 2022–2030

1	Crearea platformelor de tranzacționare a gazelor naturale și a unui proces de alocare a capacității la punctele de interconectare	Adoptarea de măsuri în vederea elaborării unei metodologii comune cu statele vecine pentru determinarea capacității grupate la punctele de interconectare a gazelor. Utilizarea unei platforme pentru rezervarea de capacitate și pentru tranzacționarea gazelor naturale.
---	---	--

ORIZONTUL 2030–2050

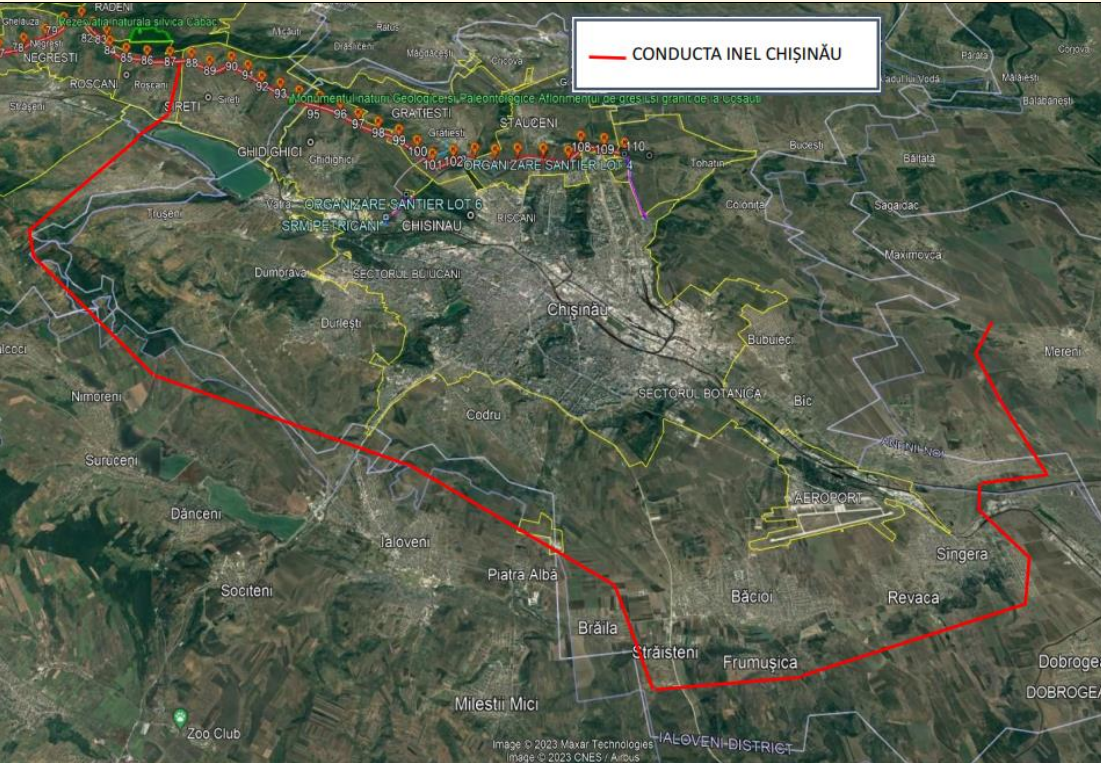
1	Reguli de cuplare sectorială și integrarea hidrogenului pe piețe	Având în vedere strategia Ucrainei de a deține un rol important în calitate de centru regional și de partener puternic pe piața UE a hidrogenului și biometanului, Republica Moldova ar putea vedea posibilități importante de decarbonizare a pieței sale de gaze și, prin urmare, a producției de energie electrică și termică, utilizând potențialul său național.
---	--	---

Se precizează faptul că în conformitate cu Memorandumul de înțelegere între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind realizarea proiectelor necesare interconectării rețelelor de gaze naturale, în domeniul gazelor naturale, Părțile au decis:

- să realizeze lucrările complementare interconexiunii Iași – Ungheni – Chișinău prin care se vor asigura regimurile de debit și presiune pentru transportul gazelor naturale în ambele direcții, respectiv;
- să asigure și să consolideze capacitățile bidirecționale de transport a gazelor naturale a interconexiunii Iași-Ungheni;
- să extindă gazoductul Iași – Ungheni – Chișinău prin construcția unei conducte de transport gaze – Centura Chișinăului.

5. PROIECTE DE INVESTIȚII ÎN INFRASTRUCTURA DE GAZE NATURALE ÎN URMĂTORII 10 ANI

Structura sistemului de transport gaze naturale al S.R.L. „Vestmoldtransgaz” oferă posibilitatea identificării soluțiilor, care să răspundă atât necesităților de alimentare în condiții de siguranță a diferitelor zone de consum din țară, cât și de creare a posibilităților de tranzitare a gazelor naturale prin sistemul de transport al Republicii Moldova. Pentru realizarea acestor obiective, S.R.L. „Vestmoldtransgaz” și-a propus pentru perioada de 10 ani, dezvoltarea infrastructurii de transport gaze naturale prin implementarea următoarelor proiecte:

Nr.	Proiecte de dezvoltare	U.M.	Cantitatea	Justificarea	Amplasament
1	2	3	4	5	6
A	INVESTIȚII ÎN CONSTRUCȚII DE NOI REȚELE ȘI NOI CAPACITĂȚI DE PRODUCERE				
1	Proiectarea și construirea rețelei de transport al gazelor pe direcția NE-SE a mun. Chișinău (Centura mun. Chișinău)	km	60,00	Consolidarea și întregirea infrastructurii de transport gaze pe direcția NE-SE a mun. Chișinău și evitarea congestiilor fizice constatate în aprovizionarea cu gaze a consumatorilor din Republica Moldova.	 <p>Figura 3. Orto-foto-planul conductei de centură a mun. Chișinău</p>
<p>Scopul și descrierea proiectului: Varianta propusă are ca scop real consolidarea sistemului de transport al gazelor pe direcția Nord -Sud, producând efecte pozitive relativ la flexibilitatea, fiabilitatea sistemului de transport existent. Proiectul de dezvoltare presupune consolidarea și întregirea infrastructurii de transport gaze pe direcția NE și SE a mun. Chișinău, având ca punct de plecare conducta de transport gaze Iași-Ungheni-Chișinău DN 600 (în regiunea satului Sireți, raionul Strășeni) și ca punct final racordarea în conducta de transport gaze Odesa – Chișinău (Proprietar: „Moldovatransgaz” S.R.L.).</p>					

Conform estimărilor inițiale se propune diametrul DN 500 și presiunea PN 55 bar, cu o extensie de circa 60 km.

Calendarul estimativ de dezvoltare a proiectului:

Etapele de dezvoltare ale proiectului cuprind: studiul de fezabilitate, adoptarea soluției de dezvoltare, proiectarea de detaliu, obținerea autorizațiilor de construire, construirea, punerea în funcțiune și începerea operării.

Se menționează faptul că soluțiile tehnice și costul proiectului de dezvoltare este proporțional cu decizia în baza căror norme de proiectare se va realiza acest proiect.

Impactul proiectului de dezvoltare asupra tarifului reglementat este de aproximativ 59,06 MDL/1000 m³ sau 5,6 MDL/MWh/an, calculat în conformitate cu Regulamentul privind planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor aprobat prin HCA al ANRE nr. 283/2016 din 15 noiembrie 2016, reieșind din volumele/cantitățile estimate la calcularea tarifului pentru punctele de intrare de 1.800.000,0 mii m³/an sau 18.989.100,0 MWh/an.

2	Proiectarea și construirea rețelei de transport al gazelor pe direcția râului Prut - SMG Ungheni - PMG Todirești	km	11,00	Consolidarea infrastructurii de transport gaze dinspre direcția vestică a Europei și evitarea posibilelor congestii fizice datorită schimbării fluxurilor de aprovizionare cu gaze a Republicii Moldova.	
---	--	----	-------	--	--

Figura 4. Orto-foto-planul conductei de transport pe direcția r. Prut – PMG Todirești

Impactul proiectului de dezvoltare asupra tarifului reglementat este de aproximativ 14,06 MDL/1000 m³ sau 1,33 MDL/MWh/an, calculat în conformitate cu Regulamentul privind planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor aprobat prin HCA al ANRE nr. 283/2016 din 15 noiembrie 2016, reieșind din volumele/cantitățile estimate la calcularea tarifului pentru punctele de intrare de 1.800.000,0 mii m³/an sau 18.989.100,0 MWh/an.

3	Proiectarea și construirea rețelei de transport al gazelor naturale pe direcția Ungheni - Bălți - Drochia, cu conectarea în conducta de aspirație a SC Drochia amplasată pe rețeaua de transport al gazelor naturale Ananiev-Cernăuți-Bogorodicieni	km	95	<p>Consolidarea și întregirea infrastructurii de transport gaze pe direcția N-S a Republicii Moldova și evitarea congestiilor fizice în aprovizionarea cu gaze a consumatorilor din Republica Moldova având în vedere schimbarea majoră a direcției fluxurilor de gaze și cerințele noi legislative cu privire la crearea stocurilor de gaze, fapt ce va crea condiții de crearea unor capacități semnificative de transport.</p> <p>Obiective:</p> <p>Asigurarea unei soluții alternative de aprovizionare cu gaze naturale a municipiului Bălți, precum și a regiunilor de Nord a Republicii Moldova (cantitatea maximă de consum a gazelor naturale în perioadele consumului de vârf în Republica Moldova constituie aproximativ 8,5 mln. m³/24h, dintre care regiunea de Sud 3,2 mln. m³/24h, mun. Chișinău 3,8 mln.m³/24h, regiunea de Nord 1,5 mln.m³/24h. Debitul maxim al gazoductului Tocuz – Căinari- Mereni constituie 7,2 mln. m³/24h).</p> <p>Utilizarea facilităților de înmagazinare a gazelor naturale în cel mai important depozit de stocare a gazelor naturale, aflat pe teritoriul Ucrainei, cu o capacitate de stocare a 31 mlrd.m³.</p> <p>Dezvoltarea pieței regionale a gazelor naturale și consolidarea rolului Republicii Moldova în calitate de culoar de tranzit al gazelor naturale.</p> <p>Interconectarea sistemului rețelelor de transport gaze naturale pe direcția România-Moldova-Ucraina, îmbunătățind astfel situația pe piață ce ține de securitatea aprovizionării cu gaze prin majorarea capacităților de transport și atragerea unor noi potențiali furnizori gaze naturale.</p>	
<p>Estimativ se presupune construirea unei conducte noi de transport gaze naturale pe direcția Ungheni - Bălți – Drochia DN 600, PN 55 bar, L≈95 km (caracteristicile tehnice se vor concretiza la etapa SF și proiectare de detaliu). Conform estimărilor inițiale infrastructura nouă va avea ca punct de plecare Nodul de robinete Todirești, cu conectarea în sistemul la conducta de aspirație a Stației de comprimare a gazelor Drochia de pe conducta ACB. Adicional, în cadrul proiectului va fi modernizat punctul de măsurare a gazelor Todirești, astfel încât să fie corelat la capacitățile existente și cerințele normelor de reglementare aplicabile. Proiectul va considera utilizarea sistemelor inteligente de automatizare și protecție, inclusiv se va avea în vedere asigurarea godevilării conductelor în conformitate cu normele de reglementare aplicabile, alte echipamente după caz. În cadrul SF se va analiza necesitatea conectării consumatorilor direcți la rețeaua de transport gaze, traseele fezabile și soluțiile optime de fortificare a sistemului de transport al gazelor, ținând cont de conductele de transport existente, etc.</p>					

Figura 5. Orto-foto-planul conductei de transport Ungheni - Bălți - Drochia

Suplimentar, având la bază prevederile Ghidului ACB emis de DG REGIO a fost realizat Calculul indicatorilor financiari pentru obiectivul de dezvoltare pentru 2 scenarii de proiect, analizând 2 variante tehnice:

- **Varianta 1** presupune construcția unei conducte de transport gaze naturale Dn 500, cu o lungime de 95 km;
- **Varianta 2** presupune construcția unei conducte de transport gaze naturale Dn 600, cu o lungime de 95 km.

Analiza financiară a vizat estimarea costurilor și beneficiilor proiectelor de dezvoltare, în conformitate cu următoarea abordare:

- luarea în calcul doar a intrărilor și ieșirilor efective de numerar generate de proiect;
- utilizarea costurilor constante și a unei rate financiare de actualizare (neafectate de rata inflației);
- rata financiară de actualizare folosită la calculul indicatorilor financiari de performanță a investiției este egală cu rata reglementată a rentabilității capitalului investit și se determină anual în conformitate cu metodologia tarifară aprobată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. Astfel, pentru anul 2022 aceasta este de 8,11%;
- atât cheltuielile, cât și veniturile estimate, nu conțin TVA (taxa pe valoare adăugată);
- perioada de referință a analizei financiare include perioada de implementare de aproximativ 5 ani și perioada de operare de 22 de ani, până în anul 2050. S-a luat în considerare un orizont de timp (perioada de referință) de 27 de ani, care să corespundă duratei de viață economică utilă a investiției și care să fie suficient de lung pentru a surprinde impactul acesteia;
- valoarea reziduală a proiectului este zero, datorită faptului că echipamentele aferente acestui proiect au o perioadă de amortizare egală cu perioada de operare;
- cursul de schimb valutar utilizat în cadrul analizei financiare este: Euro/RON - 4,9200; MDL/RON - 0,2468; Euro/MDL - 19,9352.

Structura analizei financiare

Analiza financiară a proiectului s-a efectuat luându-se în considerare următoarele date de intrare: Costurile de investiție (CAPEX); Costurile operaționale (OPEX); Veniturile generate de proiect.

Ipoteze și date pentru modelul financiar:

Date de intrare în analiza financiară

Costuri de investiție (Euro): **Varianta 1** - 76.000.000,00; **Varianta 2** -81.453.298,14. Cheltuieli de operare anuale (Euro/an) - 693.789,74. Perioada de referință (ani) – 27.

Perioada de implementare (ani) – 5. Perioada de operare (ani) - 22. Rata de actualizare (%) - 8,11.

Costurile investiționale (CAPEX)

Analiza financiară se efectuează în “Euro”, iar costul investițional folosit în proiecția fluxului de numerar s-a considerat fără TVA și este conform devizelor generale întocmite pentru fiecare variantă. De asemenea, CAPEX este defalcat în funcție de investițiile care se vor realiza în fiecare an al perioadei de implementare, și anume:

Eșalonarea investiției

Perioada de implementare	2024	2025	2026	2027	2028	Total -Euro-
CAPEX Varianta 1	791.307,63	1.262.985,32	4.005.745,08	38.781.036,80	34.158.925,17	76.000.00,00
CAPEX Varianta 2	845.299,75	1.348.934,50	4.279.475,37	38.229.582,32	36.750.006,20	81.453.298,14

Costurile operaționale (OPEX)

Costurile de operare (OPEX) cuprind acele costuri care se referă la achiziționarea de bunuri sau servicii, care nu sunt de natură investițională și se consumă în fiecare

perioadă contabilă. Cheltuielile de operare au fost estimate, pentru fiecare an din perioada de analiză, la nivelul cheltuielilor existente în anul 2022 la conducta Iași-Chișinău în sumă de 7.184,62 mii MDL, la care se adaugă 50% din cheltuielile administrative din anul 2022, în sumă de 6.646,376 mii MDL. Menționăm că în acest calcul nu sunt prevăzute costurile cu reparațiile capitale și înlocuirea activelor cu viață mai scurtă decât durata de viață economică a investiției, costuri de care se va ține cont în analizele următoare pe măsura maturizării proiectului. Cheltuielile de operare, prezentate în următorul tabel, sunt constante pe toată durata analizei și reprezintă cheltuielile anuale.

Cheltuieli de operare

Moneda de referință	MDL	EURO
Cheltuieli de operare/an	13.830.996,00	693.798,74
Cheltuieli de operare/ perioada de operare (22 ani)	304.281.912,00	15.263.572,33

Veniturile

Proiecția în timp a veniturilor a fost realizată ținând cont de tarifele de tipul intrare/ieșire pentru serviciul de transport al gazelor naturale prestat de către „Vestmoldtransgaz” S.R.L. La fundamentarea veniturilor s-au folosit următoarele date:

- Puterea calorifică superioară (PCS) este în valoare de 11,109691 KWh/mc (25/0°C; 1,01325 bar);
- Tarifele pentru serviciul de transport al gazelor naturale, prestat de către Vestmoldtransgaz S.R.L..

Tarife pentru serviciul de transport gaze naturale

Denumire tarif	MDL/MWh/h/h	EURO/MWh/h/h
Tarif de intrare din rețelele adiacente de transport al gazelor naturale, inclusiv din țările vecine	20,90	1,05
Tarif de ieșire în rețelele adiacente de transport al gazelor naturale, inclusiv din țările vecine	22,30	1,12

Indicatorii financiari

Scopul analizei financiare prin proiecția fluxului de numerar este să reflecte performanța unui proiect într-un mod relativ și absolut, luând în considerare următorii indicatori de performanță financiară:

Valoarea actualizată netă (VAN)

Valoarea actualizată netă (VAN) reprezintă diferența dintre suma actualizată a veniturilor și suma actualizată a cheltuielilor aferente proiectului. VAN a fost calculată prin metoda fluxurilor de numerar actualizate, prin aplicarea unui factor de actualizare determinat pe baza ratei de actualizare și a numărului de ani din perioada de referință.

VAN este un indicator care reflectă viabilitatea comercială a proiectului. Este o evidență a performanței proiectului în valori absolute și este considerat principalul indicator de performanță. Dacă VAN este pozitivă, proiectul generează un beneficiu net.

Rata internă de rentabilitate (RIR)

Rata internă de rentabilitate (RIR) este rata de rentabilitate specifică proiectului de investiții analizat. Este acea rată de actualizare (discontare) a cash-flow-urilor viitoare, pentru care VAN este egal cu zero. Astfel, un proiect este considerat dezirabil din punct de vedere financiar, dacă RIR depășește rata de actualizare aplicabilă.

Investiția este economic justificată în situația în care indicatorii financiari îndeplinesc cumulativ următoarele condiții: **VAN > 0; RIR ≥ rata de actualizare.**

Pentru proiectul analizat s-au obținut următorii indicatori financiari:

Indicatori financiari

Indicatori financiari	Varianta 1		Varianta 2	
	Debit 40.900 mc/h	Debit 200.000 mc/h	Debit 43.600 mc/h	Debit 200.000 mc/h
Venituri anuale ale proiectului (Euro)	8.625.579,96	42.178.875,10	9.194.994,77	42.178.875,10
VAN (Euro)	7.188,18	229.764.530,39	19.229,42	225.877.484,11
RIR (%)	8,11	41,62	8,11	39,41

Limita rentabilității pentru Varianta 1 este la un debit de 40.900 mc/h, unde rezultă VAN pozitivă și RIR egală cu rata de actualizare.

Limita rentabilității pentru Varianta 2 este la un debit de 43.600 mc/h, unde VAN este pozitivă și RIR egală cu rata de actualizare.

În concluzie, proiectul devine rentabil pentru debite mai mari de 40.900 mc/h pentru Varianta 1, respectiv 43.600 mc/h (0,48 mld mc/an) pentru Varianta 2.

	Impactul proiectului de dezvoltare asupra tarifului reglementat este de aproximativ 112,21 MDL/1000 m ³ sau 10,64 MDL/MWh/an, calculat în conformitate cu Regulamentul privind planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor aprobat prin HCA al ANRE nr. 283/2016 din 15 noiembrie 2016, reieșind din volumele/cantitățile estimate la calcularea tarifului pentru punctele de intrare de 1.800.000,0 mii m ³ /an sau 18.989.100,0 MWh/an.			
4	Construcția conductei magistrale pentru racordarea conductei branșament Cimișlia-Hîncești cu conducta magistrală, prevăzută pentru inelarea mun. Chișinău	km	40,0	<p>Consolidarea și întregirea infrastructurii de transport gaze pe direcția Sud – Centru a Republicii Moldova și evitarea congestiilor fizice în aprovizionarea cu gaze a consumatorilor din Republica Moldova.</p> <p>Impactul proiectului de dezvoltare asupra tarifului reglementat este de aproximativ 43,02 MDL/1000 m³ sau 4,08 MDL/MWh/an, calculat în conformitate cu Regulamentul privind planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor aprobat prin HCA al ANRE nr. 283/2016 din 15 noiembrie 2016, reieșind din volumele/cantitățile estimate la calcularea tarifului pentru punctele de intrare de 1.800.000,0 mii m³/an sau 18.989.100,0 MWh/an.</p> <p>Figura 6. Orto-foto-planul conductei branșament de transport Cimișlia-Hîncești</p>
5	Construcția conexiunii CM RI- CM ȘDKRI în regiunea SC Vulcănești, km. 292-293	unit.	1	Asigurarea posibilității de interschimbare a fluxului de gaze între linii pe coridorul transbalcanic și a flexibilității sistemului de transport gaze.
6	Construcția conexiunii CM RI- CM ȘDKRI în regiunea SMG Căușeni, km. 173-174	unit.	1	Impactul proiectului de dezvoltare asupra tarifului reglementat este de aproximativ 0,77 MDL/1000 m ³ sau 0,07 MDL/MWh/an, calculat în conformitate cu Regulamentul privind planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor aprobat prin HCA al ANRE nr. 283/2016 din 15 noiembrie 2016, reieșind din volumele/cantitățile estimate la calcularea tarifului pentru punctele de intrare de 1.800.000,0 mii m ³ /an sau 18.989.100,0 MWh/an.
B	INVESTIȚII ÎN REȚELE ȘI CAPACITĂȚI DE PRODUCERE EXISTENTE			
1	Proiectarea și reconstrucția sistemelor de	km	1,80	Scopul și descrierea proiectului:

	alimentare cu energie electrică Platforma A cu racordare directă de la rețeaua electrică a RED NORD			<p>Construirea liniilor de alimentare cu energie electrică a obiectivelor menționate cu alte puncte de racordare, prin racordare directă (cu excluderea intermediarilor în cazul dat Calea ferată din Moldova și Apele Moldovei), este o activitate importantă, pentru asigurarea funcționării continue a infrastructurii de transport gaze.</p> <p>Reconstrucția liniilor de alimentare cu energie electrică, au ca obiect prevenirea situațiilor de risc major din cauza deconectărilor frecvente de la rețeaua existentă, datorate neasigurării mentenanței preventive și corective a sistemului de către Proprietari (pierdere date, defectare instalații – precedate de costuri relevante și de resurse umane specifice), cu efect negativ în asigurarea funcționalității sistemului de transport gaze, care să conducă la diminuarea fiabilității, securității și siguranței exploatarei obiectivului industrial periculos sub presiune.</p>
2	Proiectarea și reconstrucția sistemelor de alimentare cu energie electrică Platforma C cu racordare directă de la rețeaua electrică a RED NORD	km	3,00	<p>Calendarul estimativ de dezvoltare a proiectului</p> <p>Etapele de dezvoltare ale proiectului cuprind: pregătirea Proiectului tehnic, estimărilor de cost, obținerea tuturor autorizațiilor, achiziție lucrări și execuție (estimată în anul 2024).</p> <p>Valoarea estimată a proiectului va fi determinată după pregătirea schiței tehnologice de proiect.</p>
3	Retehnologizarea SMG Ungheni. Proiectare și lucrări de construire montare instalație de reglare debit pe conducta de transport al gazelor din cadrul SMG Ungheni	unit.	1	<p>Asigurarea controlului fluxului de gaze naturale care tranzitează SMG și menținerea cantităților în limitele comerciale zilnice/orare stabilite între OTS-uri.</p> <p>Impactul proiectului de dezvoltare asupra tarifului reglementat este de aproximativ 0,82 MDL/1000 m³ sau 0,08 MDL/MWh/an, calculat în conformitate cu Regulamentul privind planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor aprobat prin HCA al ANRE nr. 283/2016 din 15 noiembrie 2016, reieșind din volumele/cantitățile estimate la calcularea tarifului pentru punctele de intrare de 1.800.000,0 mii m³/an sau 18.989.100,0 MWh/an.</p>
4	Reconstrucție și modernizare stații predare gaze (înlocuire pe un nou tip automatizat)	unit.	16	<p>În momentul de față aproximativ 50% din numărul total de Stații de predare a gazelor au o durată de exploatare care se apropie de 30 de ani.</p> <p>Urmare a efectuării complexului de lucrări de diagnosticare tehnică și expertiză cu scopul de prelungire a termenului de exploatare, la SPG care sunt supuse inspecției în conformitate cu prevederile normelor tehnice și legale aplicabile s-a constatat degradarea fizică și morală atât a infrastructurii de conducte cât și a nodurilor tehnologice (filtrare, reglare a presiunii, recipientelor sub presiune), care poate conduce la probleme în alimentarea cu gaze a consumatorilor finali și la afectarea securității și fiabilității aprovizionării cu gaze.</p> <p>Suplimentar conform noilor prevederi cu privire la rezervarea de capacitate, nominalizare și echilibrare este impetuos necesară automatizarea proceselor de colectare a datelor cu privire la măsurarea gazelor și a parametrilor tehnologici din câmp pentru prevenția situațiilor de avarie cu risc major.</p> <p>Sunt planificate investiții în modernizarea a 16 stații de predare gaze pentru asigurarea automatizată a proceselor tehnologice la un nivel superior.</p>
5	Automatizarea părții liniare a conductei magistrale transport gaze prin instalarea	unit.	53	<p>Automatizarea proceselor în scopul asigurării exploatarei în siguranță a rețelelor de gaze și asigurarea corectitudinii datelor de calcul comercial al consumului de gaze la stabilirea line-pack-ului.</p> <p>Sarcinile rezolvate de sistemul de telemetrie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - controlul automatizat centralizat al procesului tehnologic de transport al gazelor din dispeccerat;

	sistemelor de telemetrie			<ul style="list-style-type: none"> - diagnosticarea continuă a stării de funcționare a sistemului și notificarea în timp restrâns a personalului despre situații de urgență; - asigurarea accesului securizat la date, gestionarea echipamentului tehnologic, identificarea utilizatorului.
6	Sistemul de protecție electrochimică automatizat cu sistem centralizat de monitorizare și control de la distanță a protecției catodice	unit.	207	<p>Asigurarea exploatării fiabile a rețelelor de gaze prin control automat a parametrilor protecției electrochimice. În prezent sistemul de protecție electrochimică preluat în locațiune are 222 stații de protecție catodică (SPC) care nu sunt echipate cu sistem de telemetrie și control. Stațiile de protecție catodică funcționează pe bază de transformatoare cu reglare manuală și perioada lor de producere este cuprinsă între anii 1996-2004. Preluarea informației cu privire la funcționare, defecte, etc., se efectuează de către personalul tehnic în urma deplasării în teren.</p> <p>Astfel, pentru excluderea apariției zonelor potențial periculoase, precum și al cheltuielilor suplimentare pentru întreținerea în stare funcțională a tuturor conductelor magistrale de gaze naturale. În scopul colectării informației operative, creșterii fiabilității prin intermediul monitorizării și evidenței permanente al parametrilor de ieșire, este prevăzută modernizarea a 207 SPC-uri prin implementarea unui sistem de telemetrie și telecontrol care va permite monitorizarea și evidența permanentă al valorilor parametrilor de ieșire ar putea eficientiza funcționarea câmpurilor anodice prin majorarea termenului de funcționare cu aproximativ 25% (24-36 luni), respectiv cu economii proporționale datorită reducerii riscului de corodare a conductelor.</p>
7	Reconstrucția a stației de măsurare gaze Căușeni pentru a asigura funcționarea în regim revers	unit.	1	<p>Asigurarea curgerii bidirecționale a gazelor pe conducta transbalcanică Ananiev-Tiraspol-Ismail (ATI) și creșterea capacităților de transport gaze în regim revers pe coridorul transbalcanic.</p> <p>Menționăm că în Planul de acțiuni în domeniul gazelor naturale al CESEC este prevăzut ca până în 06/2024 să se finalizeze procedura de testare a pieței/capacitate incrementală pentru opțiunile fizice de curgere inversă a gazelor pe conductele transbalcanice T2 și T3.</p> <p>Suplimentar, „Gas Transmission System Operator of Ukraine” LLC prin adresa nr. TOBBIX-23-13085 din 20.09.2023, ca urmare a solicitărilor „Energocom” S.A. de a acorda capacitate fermă de cca 6 mln mc/24 h, pe coridorul transbalcanic în direcție inversă fluxului fizic și anume Republica Moldova – Ucraina, a propus examinarea posibilității de dezvoltare a infrastructurii transfrontaliere în Republica Moldova care ar permite o funcționare mai optimă a sistemului și transportul gazelor în direcția Sud-Nord cu costuri mai mici. Acest lucru fiind posibil prin reconstrucția SMG Căușeni pentru a permite măsurarea gazelor prin conducta transbalcanică ATI.</p> <p>Impactul proiectului de dezvoltare asupra tarifului reglementat este de aproximativ 2,46 MDL/1000 m³ sau 0,23 MDL/MWh/an, calculat în conformitate cu Regulamentul privind planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor aprobat prin HCA al ANRE nr. 283/2016 din 15 noiembrie 2016, reieșind din volumele/cantitățile estimate la calcularea tarifului pentru punctele de intrare de 1.800.000,0 mii m³/an sau 18.989.100,0 MWh/an.</p>
8	Reconstrucția stației de comprimare gaze Drochia în scopul asigurării regimurilor diferite de transportare a gazelor	unit.	1	<p>SCG Drochia comprimă gazele în conducta magistrală în două direcții: Ananiev-Bogorodicieni, respectiv Bogorodicieni-Chișinău. Conectarea conductei magistrale Ungheni-Bălți-Drochia se preconizează a fi realizată prin SCG Drochia, astfel investiția va permite funcționarea stației de comprimare la presiuni de intrare mai mici, ceea ce va duce la o reducere a costurilor de operare datorită funcționării fără pierderi de eficiență.</p> <p>Impactul proiectului de dezvoltare asupra tarifului reglementat este de aproximativ 16,1 MDL/1000 m³ sau 1,53 MDL/MWh/an, calculat în conformitate cu Regulamentul privind planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor aprobat prin HCA al ANRE nr.</p>

				283/2016 din 15 noiembrie 2016, reieșind din volumele/cantitățile estimate la calcularea tarifului pentru punctele de intrare de 1.800.000,0 mii m ³ /an sau 18.989.100,0 MWh/an.
9	Instalații de curățire și inspecție (gările pentru lansarea și primirea dispozitivelor de tip PIG) a GM ACB	unit.	3	Gara de lansare godevil permite lansarea godevilurilor inteligente de inspecție și/sau curățire pentru: - Curățirea rețelei de transport de depuneri (impurități solide și lichide) și evaluarea acestora; - Calibrarea secțiunilor interioare; - Localizarea depunerilor; - Măsurători privind geometria conductelor; - Inspecția interioară a conductelor; - Îmbunătățirea randamentelor curgerii gazelor naturale prin rețeaua de transport.
10	Procurarea SP din s. Sofia	unit.	1	Asigurarea aprovizionării cu gaze a consumatorilor regiunii, inclusiv va permite efectuarea reparațiilor curente și capitale, re tehnologizarea Stației de predare conform prevederilor Codului rețelelor de gaze, etc.
11	Reparația capitală g/b SP Ștefan Vodă Dn 150, km 15,7-19,5.	km	3,8	Asigurarea continuității aprovizionării cu gaze a consumatorilor fără deficiențe tehnice prin înlocuirea porțiunilor de gazoduct potențial periculoase (3,8 km).
12	Reparația capitală CM Odesa-Chișinău Dn 530, km 152,6-153,5.	km	0,8	Asigurarea continuității aprovizionării cu gaze a consumatorilor fără deficiențe tehnice prin înlocuirea porțiunilor de gazoduct potențial periculoase (0,8 km).
13	Reparația capitală g/b SP Comrat Dn 200, km 0-20.	km	20,0	Asigurarea continuității aprovizionării cu gaze a consumatorilor fără deficiențe tehnice.
14	Reparația capitală g/b SP Cahul Dn 273, km 0 - 21	km	21,0	Asigurarea continuității aprovizionării cu gaze a consumatorilor fără deficiențe tehnice.
15	Conducta magistrală transport gaze Chișinău - Rîbnița, s. Buneț (zona cu alunecări de teren)	km	0,5	Asigurarea continuității aprovizionării cu gaze a consumatorilor fără deficiențe tehnice prin înlocuirea unui tronson de 0,5 km datorită alunecărilor de teren din zona respectivă care pun în pericol funcționarea în condiții de siguranță a conductei de transport gaze.
16	Reparația capitală CM Chișinău - Rîbnița Dn 530, km 46,1-46,4	km	0,3	Asigurarea corespunderii rețelelor și capacităților de producere regulilor tehnice în vigoare privind exploatarea în condiții de siguranță și fiabilitate.
D	Investiții în echipamente de măsurare, aparate de control și diagnostică, inclusiv aferente rețelelor			
1	Sisteme de măsurare cantitate și calitate gaze, odorizare	unit.	209	Investiții propuse pentru conformarea cu prevederile ISO 12213, cu privire la metoda de calcul a factorului de compresibilitate folosind metoda AGA8-92DC la punctele de intrare/ieșire din sistemul de transport al gazelor și pentru obținerea probelor calitative de determinare a compoziției fizico-chimice a gazelor naturale, conform cerințelor SM EN ISO 6974-3:2019 (Gaze

				<p>naturale. Determinarea compoziției cu o incertitudine definită prin cromatografie în fază gazoasă. Partea 3: Precizie și eroare), SM SR EN ISO 19739:2014 (Gaz natural. Determinarea compușilor cu sulf prin cromatografie în fază gazoasă), SM SR EN ISO 19739:2014/AC:2014 (Gaz natural. Determinarea compușilor cu sulf prin cromatografie în fază gazoasă), SM SR EN ISO 6327:2014, inclusiv și în conformitate cu prevederile Acordului de interconectare.</p> <p>Suplimentar, se va asigura continuitatea aprovizionării cu gaze a consumatorilor fără deficiențe tehnice și excluderea riscurilor de incidente și avarii majore datorate emanațiilor de gaze. Investițiile sunt necesare datorită instanțelor uzate fizic și moral, inclusiv pentru oferirea posibilității controlului automat a cantității de odorant funcție de informațiile recepționate de la sistemul de măsurare a gazelor.</p>
F	Investiții în tehnică de calcul, telecomunicații			
1	Modernizare sistem de supervizare măsurare fiscală și odorizare SMG Ungheni	unit.	1	Asigurarea securității informaționale și funcționării stabile softului utilizat pentru sistemul de măsurare din cadrul SMG Ungheni cu automatizarea proceselor în scopul asigurării exploatareii fiabile a rețelelor de gaze și evitării denaturării datelor de calcul comercial al consumului de gaze, inclusiv asigurarea transmiterii informațiilor către operatorii adiacenți
G	Investiții în immobilizări necorporale			
1	Platforma informațională pentru schimb de date comerciale	unit.	1	Asigurarea schimbului de date între operatorul sistemului de transport al gazelor, operatorii adiacenți și utilizatorii de sistem în conformitate cu prevederile Codului rețelei de transport al gazelor și Regulilor pieței.
<p>Notă: Specificăm faptul că aceste proiecte de dezvoltare sunt planificate pe o perioadă de 10 ani, respectiv impactul final asupra tarifului reglementat se va aplatiza luând în considerare și amortizarea în timp a rețelelor și instalațiilor existente, inclusiv alți factori cum ar fi volumele de gaze transportate, costurile de operare și mentenanță, etc.</p>				

6. ESTIMAREA CAPACITĂȚILOR NECESARE PENTRU PROIECTELE INVESTIȚIONALE

6.1. Statistica consumului de gaze

Variația consumului de gaze pentru ultimii 5 ani se prezintă după cum urmează:

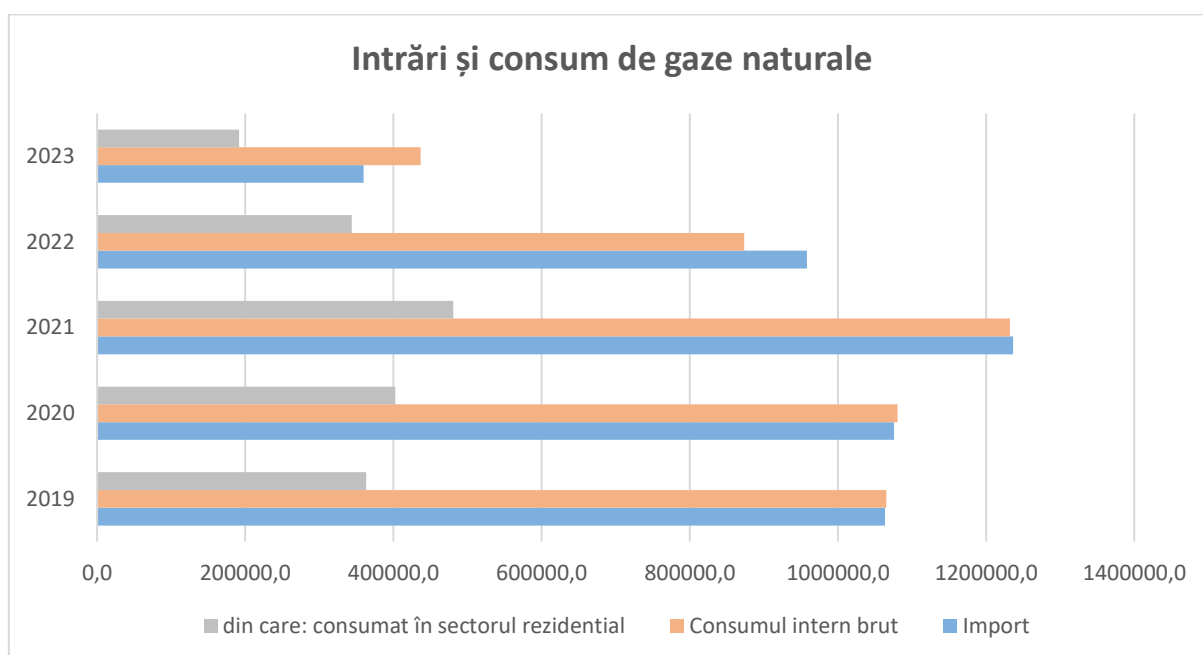


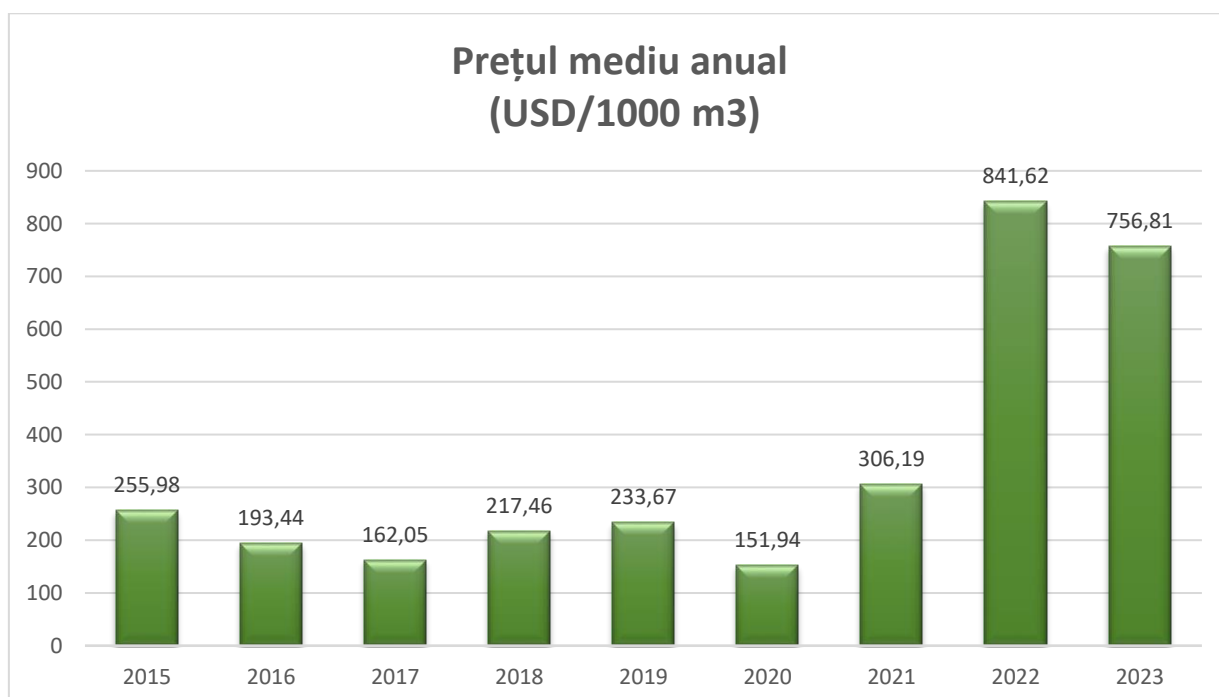
Figura 7. Intrări și consumul de gaze în Republica Moldova (mii. m³)

Notă:

Informația este prezentată fără datele raioanelor din partea stânga a Nistrului și a municipiului Bender.

Sursa: Biroul National de Statistica al Republicii Moldova

Informație de contact: Direcția statistică industriei și energiei



Sursa:

https://www.moldovagaz.md/pic/uploaded/docs/Pretul_gazelor_naturale_ro_v02_nov_2023.pdf

Figura 8. Evoluția prețurilor de achiziție a gazelor naturale în perioada 2015 – 2023

Volumul de gaze naturale furnizate consumatorilor finali în anul 2023
(conform situației la 30.09.2023)

Nr.	Serviciul furnizare gaze	Total furnizat, mii m ³	Inclusiv		Volum mediu lunar per 1 consumator, m ³ /lună	Inclusiv	
			casnici	non casnici		casnici	non casnici
1	Chișinău	204 061,5	80 889,1	123 172,4	65	26	2 201
2	Ialoveni	34 953,0	23 936,4	11 016,6	46	32	905
3	Bălți	23 980,4	13 712,3	10 268,2	40	23	987
4	Comrat	16 298,3	12 239,1	4 059,2	39	30	402
5	Edineț	13 517,6	8 457,1	5 060,4	42	27	698
6	Florești	14 330,8	9 047,5	5 283,3	44	29	598
7	Orhei	20 957,0	8 925,2	12 031,8	54	24	1 041
8	Stefan Vodă	8 184,7	6 022,8	2 161,8	30	22	559
9	Cahul	12 103,1	8 644,9	3 458,2	42	30	491
10	Cimișlia	7 232,8	4 742,4	2 490,4	31	21	529
11	Ungheni	12 060,6	6 715,6	5 344,9	42	24	741
12	Taraclia	3 999,1	3 120,4	878,7	34	27	486
13	ANGRO	25 965,3	0,0	25 965,3	2 885 037	-	2 885 037
	TOTAL	397 644,2	186 452,9	211 191,3	83	40	2 248

Sursa:

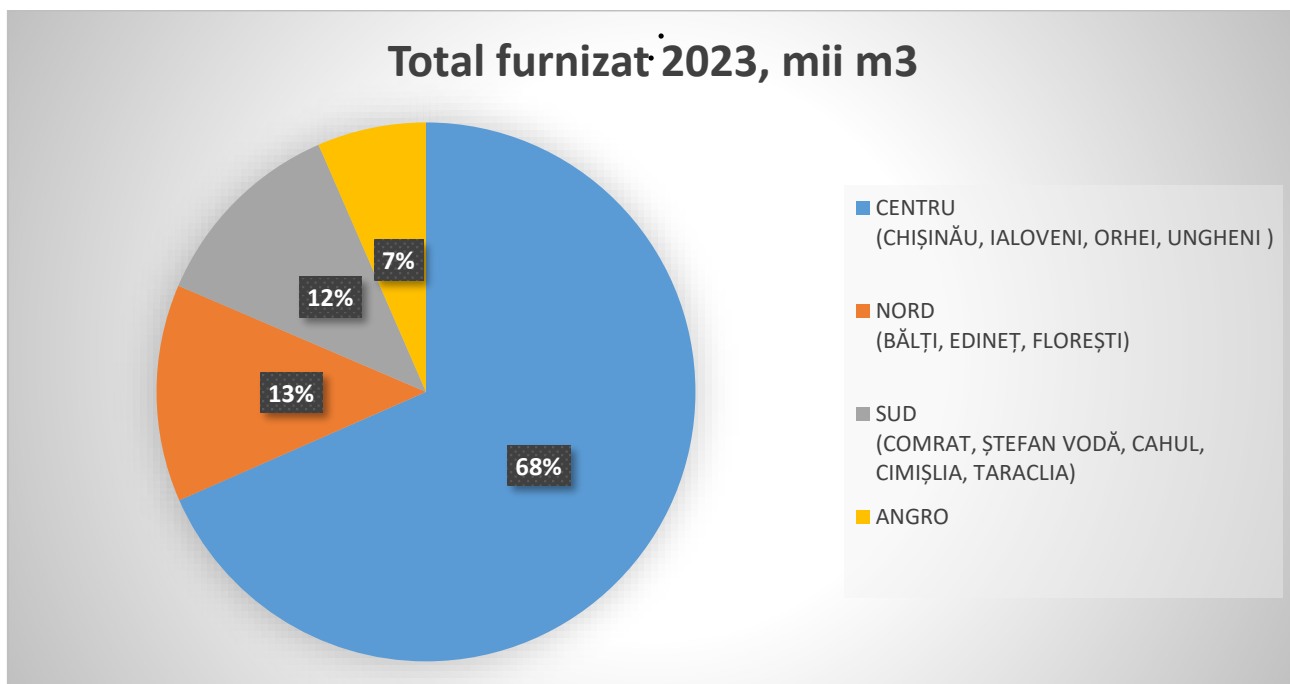
https://www.moldovagaz.md/pic/uploaded/docs/Volumul_de_gaze_naturale_furnizate_ro_v02_nov_2023.pdf

Volumul de gaze naturale furnizate consumatorilor finali în anul 2022

Nr.	Serviciul furnizare gaze	Total furnizat, mii m ³	Inclusiv		Volum mediu lunar per 1 consumator, m ³	Inclusiv	
			casnici	non casnici		casnici	non casnici
1	Chișinău	474 776,1	140 719,5	334 056,6	115	35	4 535
2	Ialoveni	66 406,4	43 493,5	22 912,9	65	43	1 422
3	Bălți	52 146,7	25 014,4	27 132,3	66	32	1 966
4	Comrat	31 952,8	22 906,5	9 046,3	57	42	683
5	Edineț	26 348,5	16 062,1	10 286,3	62	38	1 071
6	Florești	27 455,3	16 513,7	10 941,6	64	40	932
7	Orhei	31 704,9	16 509,6	15 195,3	63	34	1 001
8	Stefan Vodă	15 161,2	10 796,4	4 364,8	41	30	848
9	Cahul	22 186,8	15 672,5	6 514,2	58	42	697
10	Cimișlia	13 470,3	8 751,3	4 719,0	44	29	758
11	Ungheni	19 583,3	11 572,9	8 010,5	51	31	730
12	Taraclia	10 429,2	5 942,6	4 486,6	67	39	1 842
13	ANGRO	55 616,9	0,0	55 616,9	1 158 686	-	1 158 686
	TOTAL	847 238,4	333 955,1	513 283,3	89	36	2 737

Sursa:

https://www.moldovagaz.md/pic/uploaded/docs/Volumul_de_gaze_naturale_furnizate_ro_v02_nov_2023.pdf



Sursa:

https://www.moldovagaz.md/pic/uploaded/docs/Volumul_de_gaze_naturale_furnizate_ro_v02_nov_2023.pdf

Figura 9. Repartiția volumelor de gaze pe zone de consum (an de referință 2023)

6.2. Rezumat și previziuni pe termen scurt și mediu

Urmare a analizei datelor prezentate cu privire la evoluția consumului de gaze al Republicii Moldova pe categorii de consum, categorii de consumatori, zone de consum, coroborat cu prioritățile Guvernului stabilite în Strategia energetică a Republicii Moldova pînă în anul 2030 și conceptul SEM 2050, se constată oportunitatea dezvoltării proiectelor de investiții propuse în Planul de dezvoltare.

Conform datelor prezentate în Figura 9, se justifică din punct de vedere al aspectului tehnic și securității aprovizionării cu gaze a zonei de nord din conducta de transport gaze Iași -Ungheni – Chișinău, dezvoltarea sistemului pe direcția Ungheni-Bălți-Drochia pentru evitarea posibilelor congestii fizice în cazul importurilor de gaze pentru Republica Moldova pe coridorul transbalcanic în regim revers, inclusiv interconectorul Iași-Ungheni cu conectarea în ACB, care oferă posibilitatea alimentării cu gaze printr-un sistem de transport solid, fiabil cu acces la capacități de interes spre depozitele de stocare de pe teritoriul Ucrainei și a României.

Aceste date sunt folosite pentru a revizui tendințele consumului de gaze și ca un punct de reper pentru previziunile viitoare. Informații cu privire la consumul real de gaze naturale pe diferite grupuri de consumatori pe parcursul mai multor ani este disponibilă în mai multe surse, inclusiv Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, ANRE, și S.A. „Moldovagaz”.

Datele sunt disponibile la nivel anual, dar sunt suficiente pentru prognozarea consumului de gaze al Republicii Moldova pe categorii de consum, categorii de consumatori, zone de consum, etc.

Proiectul de dezvoltare a rețelei de transport al gazelor pe direcția NE-SE a mun. Chișinău (centură mun. Chișinău) are ca scop diversificarea surselor și direcțiilor de aprovizionare a municipiului

Chișinău și a raionului Ialoveni, anularea congestiilor producând efecte pozitive în flexibilitatea și fiabilitatea sistemului de transport existent și va permite acestei zone de consum conectarea directă la interconectorul Iași-Ungheni-Chișinău.

Totodată, vor fi reduse pierderile de gaze naturale în sistem datorită implementării tehnologiilor noi de materiale, evidență, diagnosticare, măsurare, mentenanță de prevenție.

Urmare a dezvoltării sistemului de transport gaze intern, se oferă posibilitatea furnizorilor din Republica Moldova să acceseze noi piețe de gaze, respectiv la prețuri avantajoase pentru consumatorii Republicii Moldova, fapt ce va facilita creșterea consumurilor de gaze (conform analizei evoluției prețurilor pe ani și a volumelor de gaze furnizate), în consecință dezvoltarea industriei și economiei naționale care în prezent este în proces de stagnare.

Ca și previzionări, urmare a implementării prevederilor normelor legale aprobate în perioada 2019-2023 (H ANRE nr. 420 din 22.11.2019 privind aprobarea Codului rețelelor de gaze naturale, Hotărârea Agenției pentru Reglementare în Energetică nr. 442 din 24.11.2020 cu privire la modificarea Codului rețelelor de gaze naturale, H ANRE nr. 535 din 27.12.2019 privind aprobarea Metodologiei de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciul de transport al gazelor naturale, Hotărârea ANRE Nr. 624/2023 cu privire la aprobarea Listei punctelor de intrare/ieșire și Listei grupurilor de puncte intrare/ieșire și Listei punctelor relevante ale rețelei de transport al gazelor naturale operate de „Vestmoldtransgaz”, etc.), în coroborare cu noile inițiative legislative și datorită evenimentelor politice și economice instabile din regiune, este complicată previzionarea pe termen lung a evoluției pieței gazelor naturale până la stabilizarea pieței economice și refacerea situației sociale.

7. MIJLOACELE ȘI INVESTIȚIILE NECESARE PENTRU REALIZAREA PLANULUI DE DEZVOLTARE A REȚELELOR DE TRANSPORT GAZE NATURALE

Pentru realizarea proiectelor de dezvoltare descrise în capitolul 5, se vor utiliza următoarele surse de finanțare:

Proprii ale „Vestmoldtransgaz” S.R.L.

Ale Proprietarului principalelor rețelelor „Moldovatransgaz” S.R.L.

Valoarea proiectelor de dezvoltare investițiilor va fi determinată în baza studiilor de fezabilitate și Proiectelor tehnice.

Valorile estimate prezentate au fost adoptate conform istoricului de prețuri pe lucrări similare.

8. OBIECTIVELE ȘI EFECTELE FINANCIARE OBTINUTE ÎN URMA IMPLEMENTĂRII PLANULUI DE DEZVOLTARE

Prin implementarea Planului de dezvoltare, „Vestmoldtransgaz” S.R.L. are ca scop atingerea următoarelor obiective:

- Asigurarea securității energetice a Republicii Moldova;
- Construirea rețelelor noi de transport gaze naturale în vederea consolidării sistemului de transport existent;
- Diversificarea căilor și surselor de aprovizionare cu gaze naturale;
- Transportul gazelor naturale spre Republica Moldova;
- Consolidarea Republicii Moldova ca și culoar de tranzit;
- Creșterea volumelor de gaze naturale transportate;
- Creșterea eficienței energetice și protecția mediului prin implementarea tehnologiilor moderne;
- Reducerea costurilor de mentenanță corectivă.

Implementarea planului de dezvoltare va contribui la dezvoltarea și consolidarea infrastructurii de gaze naturale în Republica Moldova fiind un factor esențial de prevenire a situațiilor critice, generate de întreruperile în aprovizionarea cu gaze naturale.

9. CONCLUZII

Republica Moldova aspiră să devină un stat independent energetic, liber să-și aleagă sursele de alimentare, cu posibilități decizionale la stabilirea prețului la gaze naturale, reducerea discrepanței dintre sistemele de transport al gazelor naturale existente, o punte între rețelele de gaze naturale vestice (ale UE) și estice.

Sectorul energetic poate deveni un veritabil "motor de creștere economică".

Prin oportunitățile oferite de proiectele de dezvoltare care se intenționează a fi implementate în perioada următoare, se va consolida sistemul de transport, având în vedere tendințele și cererile de transport al gazelor naturale, asigurând un grad ridicat de securitate energetică și integrare regională.

Orice scenariu de dezvoltare internă a sistemului de gaze naturale, ori de import din surse externe necesită o infrastructură adecvată de transport.

În acest sens și pentru a răspunde cerințelor politicii Uniunii Europene în domeniul energiei, bazată pe trei obiective fundamentale: siguranță energetică, dezvoltare durabilă și competitivitate, „Vestmoldtransgaz” S.R.L. a prevăzut în Planul de dezvoltare pentru perioada 2023-2032, creșterea potențialului rețelei de transport al gazelor naturale în vederea asigurării interoperabilității cu sistemele existente și evitării posibilelor congestii fizice, dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport gaze naturale, asigurarea controlului fluxului de gaze funcție de nominalizările zilnice, orare, îmbunătățirea eficienței și interconectarea cu sistemele de transport gaze naturale din țările vecine.

Prin realizarea obiectivelor stabilite în Planul de dezvoltare pe 10 ani, 2023–2032, „Vestmoldtransgaz” S.R.L., dorește să devină un operator al sistemului de transport al gazelor naturale care operează un sistem național de transport modern, inteligent, integrat la nivel european și cu un sistem de management modern aliniat la standardele de performanță și reglementările legislative internaționale.

Pe fondul independenței semnificative a pieței europene de energie de importul de resurse energetice din est, conștient de această responsabilitate, managementul „Vestmoldtransgaz” S.R.L. tinde să echilibreze situația, prin importante programe de dezvoltare a infrastructurii de transport gaze naturale din Republica Moldova, cu proiecte de investiții ce vor avea ca rezultat crearea unor noi culoare de transport esențiale nu numai pentru valorificarea atât pe piața autohtonă, cât și pe piețele din regiune, securizarea și liberalizarea pieței gazelor naturale.

Capabilitatea „Vestmoldtransgaz” S.R.L. de a face față cerințelor generate de aceste proiecte, abilitatea întreprinderii de a realiza acest Plan de dezvoltare, nu numai că va asigura securitatea energetică a statului prin diversificarea surselor de aprovizionare cu gaze naturale, dar va fi și un indicator pentru investitori străini prin care va demonstra abilitatea Republicii Moldova de a crea condiții propice de dezvoltare și atragere a investițiilor străine.

Planul de dezvoltare al rețelelor de transport al „Vestmoldtransgaz” S.R.L. pentru perioada 2023-2032														
№	Denumirea obiectelor	UM	Cantitate	Investiții 2023-2032, mii lei, fără TVA	inclusiv pe ani:									
					2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
					Cantit.	Cantit.	Cantit.	Cantit.	Cantit.	Cantit.	Cantit.	Cantit.	Cantit.	Cantit.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
A Investiții în construcții de noi rețele și noi capacități de producere														
1	Proiectarea și construirea rețelei de transport al gazelor pe direcția NE-SE a mun. Chișinău (centură mun. Chișinău)	km	60,00	840.000,0*	-	SF PT A	C 40,0 km	C 20,0 km PF	-	-	-	-	-	-
2	Proiectarea și construirea rețelei de transport al gazelor pe direcția râul Prut - SMG Ungheni - PMG Todirești	km	11,00	200.000,0*	-	SF PT	A C 6,0 km	C 5,0 km PF	-	-	-	-	-	-
3	Proiectarea și construirea rețelei de transport al gazelor naturale pe direcția Ungheni - Bălți - Drochia, cu conectarea în conducta de aspirație a SC Drochia amplasată pe rețeaua de transport al gazelor naturale Ananiev-Cernăuți-Bogorodicieni	km	95	1.596.000,0 *	-	-	-	SF PT A	C 30,0 km	C 35,0 km	C 30,0 km	PF	--	-
4	Construcția conductei magistrale pentru racordarea conductei branșament Cimișlia-Hincești cu conducta magistrală, prevăzută pentru inelarea mun. Chișinău	km	40,0	611.917,4	-	-	-	-	-	8,0 km	8,0 km	8,0 km	8,0 km	8,0 km
5	Construcția conexiunii CM RI- CM ȘDKRI în regiunea SC Vulcănești, km. 292-293	unit.	1	5.500,0	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
6	Construcția conexiunii CM RI- CM ȘDKRI în regiunea SMG Căușeni, km. 173-174	unit.	1	5.500,0	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
B Investiții în rețele și capacități de producere existente														
1	Proiectarea și reconstrucția sistemelor de alimentare cu energie electrică Platforma A cu racordare directă de la rețeaua electrică a RED NORD	km	1,80	1.525,5*	-	1,80 km	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Proiectarea și reconstrucția sistemelor de alimentare cu energie electrică Platforma C cu racordare directă de la rețeaua electrică a RED NORD	km	3,00	2.755,4*	-	3,00 km	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Retehnologizarea SMG Ungheni. Proiectare și lucrări de construire montare instalație de reglare debit pe conducta de transport al gazelor din cadrul SMG Ungheni	unit.	1	11.610,5*	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
4	Reconstrucție și modernizare stații predare gaze (înlocuire pe un nou tip automatizat)	unit.	16	460.172,5	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2
5	Automatizarea părții liniare a conductei magistrale transport gaze prin instalarea sistemelor de telemetrie	unit.	53	6.360,0	12	5	5	5	5	5	4	4	4	4
6	Sistemul de protecție electrochimică automatizat cu sistem centralizat de monitorizare și control de la distanță a protecției catodice	unit.	207	60.375,0	18	21	21	21	21	21	21	21	21	21
7	Reconstrucția a stației de măsurare gaze Căușeni pentru a asigura funcționarea în regim revers	unit.	1	34.981,7	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-

8	Reconstrucția stației de comprimare gaze Drochia în scopul asigurării regimurilor diferite de transportare a gazelor	unit.	1	228.926,8	-	-	PT	0,1	0,9	-	-	-	-	-
9	Instalații de curățire și inspecție (gările pentru lansarea și primirea dispozitivelor de tip PIG) a GM ACB	unit.	3	37.627,8	-	PT	3	-	-	-	-	-	-	-
10	Procurarea SP din s. Sofia	unit.	1	385,0	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Reparația capitală g/b SP Ștefan Vodă Dn 150, km 15,7-19,5.	km	3,8	20.194,7	PT	3,8 km	-	-	-	-	-	-	-	-
12	Reparația capitală CM Odesa-Chișinău Dn 530, km 152,6-153,5.	km	0,8	12.391,3	PT	0,8 km	-	-	-	-	-	-	-	-
13	Reparația capitală g/b SP Comrat Dn 200, km 0-20.	km	20,0	167.377,8	PT	1,3 km	18,7 km	-	-	-	-	-	-	-
14	Reparația capitală g/b SP Cahul Dn 273, km 0 - 21	km	21,0	335.402,1	-	PT	3,0 km	18,0 km	-	-	-	-	-	-
15	Conducta magistrală transport gaze Chișinău - Rîbnița, s. Buneț (zona cu alunecări de teren)	km	0,5	16.924,5	-	-	-	0,5 km	-	-	-	-	-	-
16	Reparația capitală CM Chișinău - Rîbnița Dn 530, km 46,1-46,4	km	0,3	10.671,8	-	PT	0,3 km	-	-	-	-	-	-	-
D	Investiții în echipamente de măsurare, aparate de control și diagnostică, inclusiv aferente rețelelor													
1	Sisteme de măsurare cantitate și calitate gaze, odorizare	unit.	209	113.086,40	90	72	10	7	5	9	4	4	4	4
F	Investiții în tehnică de calcul, telecomunicații													
1	Modernizare sistem de supervizare măsurare fiscală și automatizare SMG Ungheni	unit.	1	4769,5*	-	0,5	0,5	-	-	-	-	-	-	-
G	Investiții în imobilizări necorporale													
1	Platforma informațională pentru schimb de date comerciale	unit.	1	6.000,0*	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
<p>Notă: SF- conform Studiului de fezabilitate; PT – etapa de Proiect tehnic; A – achiziții; C – construire; PF – Punere în funcțiune; PP- conform prețurilor de piață la momentul inițierii procedurilor de achiziție. *Prețurile și lungimile sunt estimate orientativ și se vor concretiza la etapa de SF, PT și A după caz.</p>														